St. 36 Poštnina plačana v gotovini (Tassa pagata contante cena la posta) V Trstu v četrtek, 11. februarja 1926. Posamezna številka 25 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 3.— za 3 mesece L 22.—, pol leta L 36.— celo leto L 70.—, inozemstvo L 6.50 več. — Posamezne štev. do 8 strani 25 stot. — Oglasi: trgovske in [illegible] 1 kolone (72 mm) [illegible] stot., za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L 1.20, oglase [illegible] in zavodov L 2.—. Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Podurednštvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci štev. 7, I. nadstr. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Čehoslovaška jezikovna naredba

Čehoslovaška jezikovna naredba (glej torkovo «Edinost»), ki je v resnici izvršilna naredba k že obstoječemu jezikovnemu zakonu, je izzvala v nemškem tisku vihar ogorčenja. Zadela da jih je kakor strela z jasnega neba. Naredba da odjemlje Nemcem, živečim na češkem ozemlju, vsako jezikovno pravo, dočim jim na nemškem ozemlju dopušča le mrvico prava za občevanje z oblastmi. Nemcu na češkem ozemlju, ako pozna češki jezik, a ga ne bi hotel rabiti na sodniji, grozi celo denarna globa. Tudi porotnik ne more biti, kdor ne pozna popolnoma češkega jezika. Nemci se izpodtikajo tudi nad določbo, da Nemec more občevati z oblastvi v nemškem jeziku, da pa ni primoran v to. Na drugi strani pa mora vsako oblastvo na nemškem ozemlju češke vloge reševati v češkem jeziku ter vse spise in dopisovanja v notranjem uradnem poslovanju, kakor tudi v občevanju z drugimi uradi, izvajati v češkem jeziku. Javne knjige na vsem državnem ozemlju se vodijo dvojezično in sicer s češčino na prvem mestu. Občevanje med nemškimi šolami in nadrejenimi oblastvi uravnava naučno ministrstvo po svoji izprevidnosti. Tako se bo moglo zgoditi — tako tožijo Nemci —, da bo moral vodja nemške ljudske šole, s svojim nadzornikom, ali pa nemško vseučilišče z naučnim ministrom dopisovati v češkem jeziku. Z inozemskimi oblastvi se mora dopisovati v češkem jeziku, vendar smejo češka oblastva prejemati dopise inozemskih oblastev, tudi če niso sestavljeni v češkem jeziku.

Kot posebno hud udarec smatrajo Nemci določbo, da je vsaka nemška občina obvezana reševati češke vloge v češkem jeziku. Nemške občine z nad 3000 prebivalcev morajo imeti primerno število uradnikov, ki poznajo češki jezik. Manjše nemške občine pa morajo vsako došlo jim češko vlogo v 24 urah predložiti pristojni politični oblasti prve instance v svrho prevoda, eventuelno tudi v rešitev ter plačati za to posebno pristojbino. Dalje morajo notarski kandidati polagati izpite v državnem jeziku.

Najhujše pa občutijo Nemci določbo, da more politično oblastvo na nemškem ozemlju prisiliti trgovce k razvešanju čeških napisov na prvem mestu. Nemci trdijo, da ta izvršilna naredba nasprotuje temeljnim določbam ustave, da nasprotuje tudi mirovni pogodbi in pogodbi o zaščiti manjšin. Zato da se bo moralo ne le upravno sodišče, ampak tudi Društvo narodov baviti s to naredbo. Pritožbe bodo številne. Tudi vsak sodnik bo često moral proučevati zakonitost te naredbe.

S češke strani pa se naglaša:

Naredba določa čehoslovaški jezik kot oficijelen državni jezik. Obenem pa zagotavlja narodnim in jezikovnim manjšinam pravico, da v vseh okrajih, kjer število pripadnikov manjšine dosega vsaj 20 odstotkov prebivalstva, **morejo vlagati vloge v svojem jeziku ter da morejo v tem jeziku razpravljati z vsemi organi in oblastvi.** S tem je v bogati meri ustreženo resničnim jezikovnim potrebam manjšin in tudi obvezam, sprejetim v pogodbi o zaščiti manjšin. S tem je državljanom, ki jim češčina ni materinski jezik, **podana možnost ustmene in pismene rabe svojega jezika pred sodnijami.** Da se je ta izvršilna naredba k jezikovnemu zakonu izdala še le sedaj, torej po 6 letih, se je zgodilo to zato, da se poprej naberejo natančna izkustva, da more ta končnoveljavna uredba vsebovati vse strani jezikovnega problema, ki se morejo pojavljati v občevanju z uradi.

Samo ob sebi razumljivo je — naglašajo dalje s češke strani — da je izvršilna naredba pridržala načelo zakona. **Pravico do rabe lastnega jezika na sodniji v ustmenem in pismenem občevanju se priznava vsem manjšinam, ki tvorijo najmanje 20 odstotkov prebivalstva.** V teh okrajih se sprejemajo in rešujejo vse vloge v jeziku manjšine — poleg državnega jezika. Vnanji značaj uradov je dvojezičen in tudi razglasi se objavljajo dvojezično. Tako se more jezikovni sistem za okraje, ki imajo nad 20 odstotkov manjšinskega prebivalstva, označati kot dvojezičen.

Izvršilna naredba pa uvaja še poseben sistem za tiste okraje, v katerih tvorijo manjšine nad dve tretjini prebivalstva, to je, v katerih manjšine tvorijo absolutno večino. **V takih okrajih je prav za prav uveden enojezičen režim v tistem jeziku, ki ga govori večina okraja.** Rešitve se izdajajo le v jeziku manjšine in tudi razprave se vršijo le v tem jeziku, če stranke in interesenti pripadajo tej narodni manjšini. V slučajih, ko gre za stvari, ki so se razpravljale v jeziku manjšine, morejo tudi nadrejena oblastva razpravljati in odločati le v jeziku manjšine. Med 423 sodnimi okraji jih je 107, v katerih imajo Nemci potrebno dvetretjinsko večino. Torej velja ta enojezični manjšinski režim za veliko večino nemške manjšine. Sodnih okrajev, v katerih tvorijo Nemci med 20—67 odstotkov prebivalstva, je 43 in uživajo pravice dvojezičnega režima, ki jim daja možnost rabe svojega jezika pred državnimi oblastvi. S tem so povsem zagotovljene jezikovne pravice daleko pretežne večine nemške manjšine.

Kar pa se tiče okrajev, v katerih tvorijo Nemci manj nego 20 odstotkov prebivalstva, jim dovoljuje naredba olajšave trojne vrste. (Glej torkovo «Edinost»).

Po vsem tem je razvidno — naglašajo s češke strani —, da je jezikovna naredba v zadostni meri poskrbela za to, da pripadniki manjšin morejo v polni meri uveljavljati svoj jezik pri državnih oblastvih in da jim nepoznavanje državnega jezika ne more nikakor škodovati. Naredba odgovarja popolnoma tudi duhu, ki je izšel iz mednarodne zaščite manjšin. To mora priznati vsakdo, kdor objektivno sodi.

Mi pa hočemo biti objektivni sodniki. Razumemo, da tisti, ki si zaščito manjšin predstavlja v popolni in absolutni enakosti narodnih manjšin z večine v vsem državnem poslovanju, ne more videti v tej izvršilni naredbi idealne rešitve problema zaščite narodnih manjšin. Toda take idealne rešitve ni in ne bo tako hitro v nobeni državi, ki ima priključene narodne manjšine. Če pa motrimo stvar s stališča primerjanja, moramo priznati, da prinaša češka naredba relativno naravnost vzorno rešitev. Naglašamo to, tudi zato, ker je naš «Piccolo» določbe te čehoslovaške jezikovne naredbe označil kot — krute! Človek mora strmeti na taki drznosti. In to iz razloga, ki ga ni treba še le posebej označati. In pa še to: isti «Piccolo», ki govori ravno sedaj vse slabo na naslov Nemcev, je v hipu na strani — Nemcev, da se le more obregniti ob slovansko državo. Naj čuje «Piccolo»: naj poskrbi, da bo tudi naša narodna manjšina deležna take — krutosti in obljubljamo mu, da ga bomo prosili odpuščanja za vse, kar smo kedaj pisali proti njemu radi manjšinske politike, ki ji je bil doslej najvnetejši zaščitnik! Pri tem pa naj ne pozablja, da čehoslovaška naredba ureja le jezikovno prakso pred oblastvi in naj si ogleda dobro, kaka je češka «krutost» napram nemški manjšini na pr. na polju — šolstva in videl bo, da je na tem polju nemška manjšina absolutno enakopravna s češko večino: od osnovne in strokovne šole vseh vrst pa do viškov šolskih naprav, vseučilišča in visoke tehnične šole. To bo videl, pak: hic Rhodus, hic salta!

Otvoritev poljsko-ruske trgovinske zbornice v Varšavi

VARŠAVA, 10. O priliki otvoritve poljsko-ruske trgovinske zbornice so dospeli iz Moskve kot delegati Malinev, Daniševski in Maprosov. V spremstvu sovjetskega poslanika na Poljskem Vojkova in predsednika poljskega trgovinskega zastopstva so moskovski delegati obiskali glavna poljska industrijska podjetja, v prvi vrsti velike tovarne v Gornji Šleziji; ogledali so si tudi zgodovinske zanimivosti v Krakovem. Povsod so jih industrijski krogi prav prisrčno sprejeli.

Dva napadalca sovjetskih kurirjev identificirana

RIGA, 10. Lotvinska brzojavna agencija poroča, da sta bila ona dva umorjena tolovaja, ki sta se udeležila znanega napada na sovjetska kurirja, identificirana. Spoznal ju je neki železničar, ki je bil z njima v sorodu. Umorjena napadalca sta brata Gavrilovicz, lotvinska Poljaka, ki sta prišla v Rigo malo časa pred izvršenim zločinom. Spadala nista k nobeni stranki in so radi tega očitanja sovjetskega tiska glede političnega značaja tega napada neutemeljena.

Novinarski škandal na Dunaju

DUNAJ, 10. Urednik dunajskega dnevnika «Abend» Weiss je dalj časa v družbi z nekim svojim tovarišem napadal razna podjetja, zlasti banke in celo zasebnike ter tako izsiljeval denar. Nagromadil je na ta način 30 milijard avstrijskih kron. V ta novinarski škandal je menda zapleten tudi sam izdajatelj lista. «Abend» je meščansko demokratični klerikalni dnevnik, ki je celo rad koketiral s komunističnim gibanjem in sploh s skupinami, ki so bile v borbi proti socijalistični stranki in socijalističnemu gibanju vobče. Proti «Abendu» se je zato od strani dunajskih sodrugov in «Arbeiter Zeitunge» vodila vedno huda borba. Ta novinarski škandal je izzval v javnosti precejšnje opravičene komentarje. «Abend» bo moral najbrže prenehati izhajati.

Društvo narodov in Nemčija

ŽENEVA, 10. Nemški generalni konzul je za danes napovedal izročitev nemške note za pristop k Društvu narodov. Vsled tega je za petek sklicana seja Društva narodov, na kateri bodo razpravljali o nemški noti.

Mussolinijev odgovor Stresemannu

RIM, 10. Sinoči se je Mussolini do pozne noči mudil v palači Chigi, da prouči v celoti Stresemannov govor. Za danes ob 15. uri je bila sklicana seja senata, na kateri je prvi minister repliciral na Stresemannov govor.

Mussolini je uvodoma naglašal, da njegov sobotni govor ni bil improviziran, temveč da je o njem potrpežljivo razmišljeval tekom zadnjih dveh mesecev protiitalijanske propagande v Nemčiji.

Ravno raditega je njegov sobotni govor našel velik odmev ne samo v italijanski, temveč v vsej evropski javnosti. Ni mi treba omeniti — je nadaljeval Mussolini — da potrjujem svoj sobotni govor v vsem obsegu, vključno ono mesto, kjer sem navedel, da bo Italija v slučaju potrebe nesla trikoloro tudi čez Brenner. To naj si g. Stresemann tolmači, kakor hoče; toda Italijani razumejo ono mesto v smislu, da Italija ne bo nikoli trpela kršitve onih mirovnih pogodb, ki ji jamčijo s krvjo pridobljene meje.

Stresemann ni mogel ovreči moje trditve, da je Italija v povojni dobi izvajala zmerno politiko napram Nemčiji. Tudi ni mogel zanikati dejstva, da vrši nemški tisk že mesece in mesece protiitalijansko kampanjo v Nemčiji, da širi laži o Italiji ter žali Italijanom najdražja čustva. Ni mogel ovreči teh dejstev, kajti ta kampanja je bila organizirana; podpiral jo je tudi nemški vladni tisk. Nemški zunanji minister je rekel, da vršijo protiitalijansko kampanjo v Nemčiji nekatere neodgovorne skupine.

Noče pa priznati, da se je propaganda za protiitalijanski bojkot na Bavarskem vršila na univerzah, v poštnih uradih, na javnih trgih in na vlakih. Noče vedeti, da tvorijo nadzorovalni odbor za vršitev protiitalijanskega bojkota 1 liberalni poslanec, 1 šolski nadzornik, 2 univerzitetna profesorja in 1 bivši pravosodni minister.

Stresemann ni omenil niti z eno besedico moje trditve, da so bili trije milijoni Nemcev priključeni drugim državam in da se je le radi Poadižja pričela protiitalijanska propaganda. Ni davno, da je čehoslovaška vlada izdala naredbo, ki nalaga vsem državljanom čehoslovaške republike — vključno 3 milijone Nemcev — obvezno rabo češkega jezika v državni upravi. Paralela, ki jo postavlja Stresemann med recipročnim postopanjem z italijanskimi in jugoslovenskimi manjšinami, je popolnoma neutemeljena. Dvostranost manjšin ne obstoja med nami in Avstrijo, tako da govorijo historični precedenti, proglas bivšega guvernerja Pecori Giraldija in kronski govor, v prilog italijanskih tez in sicer v smislu, da se je velikodušna politika izkazala kot popolnoma brezuspešna in so jo raditega Nemci smatrali kot znak šibkosti. V prvih treh letih je Italija postopala zelo popustljivo; toda morala je to postopanje kmalu spremeniti, ko je v pomladi leta 1925. uvidela velike nevarnosti, katere bi utegnile kasneje močno ogrožati italijanski narod.

Zanikati moram Stresemannovo trditev, da je italijanski narod na kateri si bodi način pospeševal sklenitev garancijskega pakta za meje ob Brennerju. Nasprotno je resnica, da se italijanska vlada ni nikoli potegovala za sklenitev tega pakta in da je skrupolozno odklanjala take ukrepe pred in tekom locarnskih dogovorov, ker je prepričana, da nudi najsolidnejšo garancijo za Brenner moralna in materijalna moč pogodb in italijanskega naroda.

Glede bojkota naj povem sledeče: Stresemann je protestiral proti mojim izjavam glede nemških turistov. Ponavljam, da smo in da ostanemo gostoljubni narod, toda nikdar ne bomo trpeli, da se bodo Nemci pri nas obnašali kot gospodarji. Nemci so predlagali turistovski bojkot. Kakor da bi Italija ne imela drugih dohodkov. Morda je Nemcem neznano, da ima Italija polja, tovarne, ladjedelnice in da more v bodočnosti živeti, tudi če noben Nemec ne pride v Italijo. Kar se tiče raznarodovanja v Poadižju, zamenja Stresemann namenoma raznarodovanje s točnim izvajanjem italijanskih zakonov. Ni res, da vlada v Poadižju nasilje in teror. Ni treba mi omeniti, da se bo naša dosedanja politika v Poadižju neizpremenjeno nadaljevala.

Stresemannov govor je pokazal, da namerava Nemčija v Društvu narodov in izven te ustanove prevzeti duhovno zaščito vseh Nemcev na svetu, tudi onih maloštevilnih v Poadižju, ki so pred vojno spadali pod Avstrijo.

Toda jaz moram ugotoviti:

1.) Da nemška manjšina v Poadižju ni nikakor vključena v število onih manjšin, za katere predvidevajo mirovne pogodbe posebne dogovore. — 2.) Da Italija ne bo v vprašanju Poadižja dovoljevala nikakih razprav na nobenem zborovanju, v nobeni javni instituciji in da je sklep tirolskega deželnega zbora brezploden. — 3.) Da bo fašistovska vlada reagirala z vso energijo proti poizkusom, ki bi utegnili kompromitirati varnost in mir 42 milijonov Italijanov radi 100 tisoč Nemcev, ki so prišli s severa v Poadižje.

Naša meja ob Brennerju je končnoveljavna in nedotakljiva.

Vsi ministri in senatorji so čestitali Mussoliniju k temu odgovoru. Nato je senat odobril londonski in washingtonski dogovor glede poravnave italijanskih vojnih dolgov. Seja je bila zaključena ob 17. uri.

Društvo narodov in narodne manjšine

MILAN, 10. «Popolo d'Italia» objavlja ta-le članič: Spričo dejstva, da zahtevajo v Nemčiji posredovanje Društva narodov radi Poadižja in da se je v tem smislu izjavil tudi zunanji nemški minister Stresemann v svojem včerajšnjem govoru, moramo ugotoviti naslednje: Društvo narodov je rešilo problem narodnih manjšin že na zadnjem zasedanju in sicer na podlagi poročila, ki ga je podal brazilijski zastopnik g. Di Mello Franco. To poročilo, ki se tiče vprašanja narodnih manjšin, je Društvo narodov enoglasno odobrilo. Društvo narodov je izjavilo, da se bo zadovoljilo z garancijo, da se nudi drugorodcem vse one pravice, ki so jih deležni vsi ostali državljani države, kateri pripadajo teritorijalno in juridično.

Društvo narodov more torej intervenirati le v primeru, da postopa kaka država z narodnimi manjšinami protizakonito, to je, da jim ne jamči vseh pravic, ki jih predvidevajo državni zakoni. Jasno je, da takega slučaja ne nahajamo v Poadižju. To stališče Društva narodov je najpravilnejše in najpravičnejše. Ako bi se Društvo narodov, kakor želijo Nemci, pričelo kot naddržava vmešavati v notranje zadeve vseh držav, ki imajo manjšine, bi evropska situacija kmalu postala neznosna. Pozabiti ne smemo, da je versailleska pogodba ustvarila nekatere države, ki so sestavljene od številnih narodnih manjšin in da se nahaja samo v Evropi nad 18 milijonov prebivalcev, ki pripadajo narodnim manjšinam.

Živahna seja Jug. nar. skupščine

BEOGRAD, 10. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je bila po daljšem času spet zelo živahna. Na dnevnem redu je bila proračunska razprava in je kot prvi govornik nastopil član muslimanskega kluba posl. Sadih Balgić, ki je kritiziral delovanje vlade in napadal ministra ver Trifunovića radi politike, ki da jo izvaja napram bosanskim muslimanom. Očital je ministru Trifunoviću, da krši versko avtonomijo muslimanov. Tekom Balgićevega govora je prišlo radi medklicev med bosanskimi radikali in muslimani do ostrega pričkanja.

Za posl. Balgićem je, radi osebnih pojasnil, zahteval besedo minister Trifunović, ki je odločno zavračal očitke. Izjavil je, da ministrstvo za vere pravilno skrbi v proračunu za verske potrebe muslimanov. Za njim je tudi minister Srskić, kot zastopnik bosanskih radikalcev, odgovarjal na nekatere očitke posl. Balgića. Tekom njegovega govora je spet prišlo do živahnih prizorov.

Sploh je v narodni skupščini danes dopoldne vladala precejšnja napetost. Posl. Balgić je dobil pozneje spet besedo ter je ponovil svoje prejšnje besede. Odgovoril mu je ponovno minister Trifunović. Končno je dr. Grisogono podal stvarno, zato pa nič manj temperamentno kritiko proračuna in žel živahno odobravanje, nakar je bila seja zaključena.

Prihodnja seja narodne skupščine se bo vršila jutri.

Stjepan Radić v Beograd

Sestanek s Pašićem.

BEOGRAD, 10. (Izv.) Iz Zagreba je dospel v Beograd prosvetni minister Stjepan Radić. Podal se je najprej v svoj kabinet, ob 11. dopoldne pa je šel v ministrsko sobo narodne skupščine, kjer je čakal na prihod ministrskega predsednika. Pašića.

Pašić je res prišel kmalu nato v skupščino, a ni se podal v ministrsko sobo; odšel je naravnost v zbornico, kjer je nekaj časa prisostvoval razpravi. Podal se je nato v svoj klub, kjer je imel razgovor z rad. ministri.

Okrog poldneva pa sta se Pašić in Radić sestala v ministrski sobi ter se razgovarjala celo uro.

Podrobnosti o njunem razgovoru niso znane, pač pa se širijo vsakovrstna ugibanja in domneve.

Eksplozija ročnih granat

BEOGRAD, 10. Na cesti med Trebinjem in Nikšićem v Črni gori se je pripetila včeraj velika nesreča pri prevozu ročnih granat, ki so se nahajale v treh sodih. Transport so spremljali trije vojaki. Iz doslej še nepojasnjenih vzrokov so se bombe vnele in razletele. Pri tem sta bila dva vojaka smrtno nevarno ranjena.

Konferenca Male antante

zaključena

TEMEŠVAR, 10. (Izv.) Danes ob 10. uri dopoldne se je v poslopju prefekture v Temešvaru pričela konferenca Male antante.

Mesto Temešvar je priredilo članom konference svečan sprejem; okna so bila okrašena z zastavami vseh treh držav Male antante. Romunski zunanji minister Duca je že včeraj prispel v Temešvar. Zastopnikom tiska je izjavil, da bo jedro diskusije stališče Male antante napram Madžarski z ozirom na znano falsifikacijsko afero. Razumljive so radi tega vesti iz Budimpešte, da pričakujejo vladni in politični krogi Madžarske z veliko napetostjo poročil iz Temešvara. Od stališča, ki ga zavzame Mala antanta in od govora francoskega ministrskega predsednika Brianda, govora, ki ga bo imel v francoski zbornici dne 14. t. m., je pač odvisen preokret v politični in vladni krizi v Budimpešti.

Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš je prispel v Temešvar danes zjutraj ob 7.30. Kmalu za njim je prišel tudi dr. Ninčić.

Dr. Beneš je izjavil, da je Čehoslovaška prekinila pogajanja s sovjeti glede pripoznanja sovjetske Rusije, to pa radi tega, ker Rusija ni hotela sprejeti nekaterih upravičenih zahtev Čehoslovaške in ker ni hotela dati potrebnih garancij, da ne bo širila komunistično propagando po Balkanu in Zakarpatski Rusiji. Radi teh Beneševih izjav je Romunija pokazala veliko zadovoljstvo, Jugoslavija pa se drži svojega že znanega stališča.

Največ so ministri razpravljali o madžarski falsifikacijski aferi. Prevladalo je mnenje, da ni sedaj mogoča nobena definitivna odločitev, ker treba počakati konec preiskave in razsodbe. Ako do prihodnjega sestanka Male antante afera še ne bo rešena, se bo dr. Beneš v imenu vseh članic Male antante sporazumel s francoskim ministrskim predsednikom glede skupnih korakov.

Sklenilo se je tudi, da je današnji sestanek izreden ter da se bo redni sestanek vršil meseca maja v Jugoslaviji in najbrže v beogradu.

Seja je bila zaključena ob 1. uri popoldne. Po seji je bil izdan komunike, ki pravi, da so v vprašanju madžarske falsifikacijske afere ministri prišli do zaključka, da bi v interesu miru bilo potrebno, da se to vprašanje s preiskavo razkrije popolnoma in se mora radi tega počakati na rezultat preiskave.

Po konferenci so se ministri peljali v avtomobilu na sprehod, nakar se je vršil banket. Dr. Beneš je odpotoval ob 10. uri zvečer v Prago, dr. Ninčić pa kasneje v Beograd. Romunski zunanji minister Duca odpotuje šele jutri v Bukarešt.

Pogajanja med Rusijo in Švico

na mrtvi točki?

BERN, 10. Švicarska zvezna vlada objavlja v uradnem komunikeju končnoveljavne predloge glede švicarsko-ruskih pogajanj, ki se vrše s posredovanjem Francije. Švicarska vlada je pripravljena ponoviti svojo izjavo, da obžaluje umor Vorovskega, vendar pa zavrača vsako odgovornost v tem pogledu. Pripravljena je tudi odkazati denarno podporo hčerki umorjenega ruskega zastopnika in urediti obenem s to zadevo tudi druga še nerešena vprašanja.

Če bi ta pogajanja dovedla do uspeha, bi se Rusija udeležila razorožitvene konference.

ŽENEVA, 10. Iz Berlina poročajo, da so bila pogajanja med Švico in Rusijo prekinjena, ker ni bilo mogoče dobiti podlage za sporazum, ki bi zadovolil obe stranki. Predno bo zvezna vlada objavila vsebino dosedanjih razgovorov, jo bo sporočila francoski vladi, ki je pri pogajanjih posredovala.

V švicarskih krogih vlada veliko razburjenje radi zadržanja Rusije, ki je izjavila, da se ne bo udeležila razorožitvene konference, če se bo ta konferenca vršila na švicarskih tleh. V Ženevi so razne politične stranke sklicale zborovanje, na katerem je več govornikov ostro kritiziralo postopanje sovjetske Rusije.

Rusija se ne bo udeležila razorožitvene konference, ki bi se vršila v Švici

MOSKVA, 10. Ljudski komisar za zunanje zadeve je prejel brzojavko glavnega tajnika Društva narodov, Sira Ericha Drummonda, ki sporoča, da je pet držav predlagalo, naj bi se predkonferenca za razorožitev prenesla.

Na to brzojavko je Čičerin odgovoril, da je sovjetska vlada je izjavila, da se bo udeležila razorožitvene konference. Rusija bi ne imela nič proti temu, da se ta konferenca takoj skliče, ker je vsakčas pripravljena sodelovati. Sovjetska vlada pristaja na odgoditev,

vendar pa zahteva, da se konferenca vrši izven švicarskega ozemlja ter upa, da jo bo Društvo narodov sklicalo v tako državo, ki je s sovjetsko Rusijo v diplomatskih stikih.

Izgredi v Londonu

radi brezposelnosti

LONDON, 10. Brezposelnost na Angleškem, ki je že itak velika, ne kaže na kako zboljšanje, pač pa postaja z vsakim dnem hujša. Prizadeto je predvsem delavstvo v Londonu, kjer je včeraj prišlo do večjih izgredov.

V severovzhodnem predelu mesta se je namreč zbralo kakih tisoč delavcev, ki so hoteli protestirati proti novim odredbam glede podpor, ki se imajo odslej dajati v naravi in ne več v denarju. Demonstrirali so najprej pred občinskimi uradi in skušali nato naskočiti in zavzeti delavsko zbornico v Peckhamu. Nosili so v sprevodu zastave, na čelu je korakala godba, delavci pa so bili oboroženi s palicami in kamenjem.

Policija je na več krajih stvorila kordone in pripravila tudi konjenico. Ko so se demonstranti približali delavski zbornici, jih je policija ustavila; prišlo je do spopadov, v katerih je bilo več oseb ranjenih. Šele tedaj, ko je posegla vmes konjenica, so delavci odnehali od svoje prvotne namere. Obhodili so glavne ceste okraja in popevali razne komunistične pesmi.

Ker jim dosedaj še niso bili vajeni, so ti izgredi napravili v Londonu precejšen vtis.

Angleška pomorska politika

LONDON, 10. Prvi lord britanske admiralitete Bridgeman je imel te dni govor, v katerem je izjavil, da se je admiraliteti posrečilo pridobiti vlado za program, ki dovoljuje za več let nadomestitev zastarelih bojnih ladij z novimi. Pri tem se je angleška vlada natančno ravnala po washingtonskih sklepih, dasiravno je položaj Anglije precej drugačen od drugih držav, kar je razvidno že iz dejstva, da mora angleška vojna mornarica ščititi velik trgovski promet v mejah britanske države.

Washingtonski dogovor določa, da nove križarke ne smejo obsegati več kakor 10.000 ton in odreja velikost topov. Zato je morala Anglija modernizirati svoje križarke tudi na podlagi rezultatov svetovne vojne. Admiral je izjavil, da Anglija ne more več rabiti svojih starih ladij. Kadar pride do splošne razorožitve, bo zadeva drugačna, toda dokler vzdržujejo druge države močno vojno brodovje, tako dolgo mora tudi Anglija skrbeti za svojo mornarico. Končno je Bridgeman izjavil, da bo popolna izgradba pomorske baze v Singaporeju zelo povečala moč angleške vojne mornarice.

Francosko-nemška trgovinska pogodba

PARIZ, 10. Kot podlaga za provizorno pogodbo med Francijo in Nemčijo se navajata sledeči dve točki: Franciji se dovoli znižana carina za izvoz zgodnje zelenjave v času od 1. marca do 31. maja. Nemčiji pa se dovoli znižana carina za uvoz pohištva in električnih aparatov v času od 1. aprila do 30. junija.

Avstrijski uvoz v Rusijo

DUNAJ, 10. Anketa, ki je bila v glavnem sklicana po inicijativi avstrijskih socijalistov in ki je imela urediti in pospešiti gospodarske odnošaje med Avstrijo in Rusijo, se je zaključila z lepim uspehom. Te dni se bo vršila v narodni banki še posebna konferenca z zastopnikom ruske importne in eksportne družbe «Ruta», na kateri se bodo končno rešila tehnična in kreditna vprašanja, ki so v zvezi z avstrijskim uvozom industrijskih produktov v sovjetsko Rusijo.

Roparski napad na vlaka

Maskiran ropar odnesel 258 tisoč dinarjev

LJUBLJANA, 10. (Izv.) Med postajama Predolje in Grosuplje je nocoj ob 20.25 prišel v poštni voz osebnega vlaka maskiran razbojnik, ki je napadel ambulantnega poduradnika Kalana, katerega je z revolverjem v roki prisilil, da je pokleknil, nakar ga je zvezal. Vzel je štiri vrečice, v katerih se je nahajalo 258.000 dinarjev, skočil je z vlaka in izginil.

Tako je pripovedoval poduradnik Kalan, kateremu se je posrečilo rešiti se vezi in obvestiti vlakovodjo, da je vlak ustavil. Iskali so po razbojniku, a sledu ni bilo najti nobenega.

Pismo iz Rima

RIM, dne 6. februarja.

(Od našega rimskega poročevalca)

Postopanje italijanske vlade napram nemški narodni manjšini v Poadižju je vzbudilo med prebivalstvom Nemčije in Avstrije velikansko razburjenje in ogorčenje ter je dalo povod ostri časopisni polemiki med italijanskimi in nemškimi listi. Temni oblaki, ki so se nenadoma nagrmadili na nebu nemško-italijanskih odnošajev in iz katerih so skozi skoraj dva tedna neprestano švigali bliski in strele, so se že pričeli trgati in izginjati za obzorjem. Ko so se od nevihte razburjeni duhovi že skoraj popolnoma pomirili, ko je votlo grmenje po časopisih že skoraj popolnoma utihnilo, pa je iz odhajajočih oblakov v petek nepričakovano švignila nova strela, ki je znova pretresla ozračje in znova razburila že skoraj pomirjene duhove: govor bavarskega ministrskega predsednika Helda. Čim se je votli grom iz Monakovega razlegel v Rimu, so politično-vremenska poročila rimskih jutranjih listov napovedala za soboto popoldne novo nevihto z grmenjem in strelami: govor ministrskega predsednika Mussolini-ja v italijanski poslanski zbornici.

Ko otvarja ob 3. uri pop. predsednik on. Casertano poslednjo sejo zbornice v njenem zimskem zasedanju, so vse tribune in lože zbornice natlačenopolne in tudi klopi poslancev so navzlic stalne nenavzočnosti aventinske opozicije precej gosto zasedene. Tako velikega števila poslancev, senatorjev, novinarjev in občinstva ni privabila k seji morda okolnost, da je to poslednja seja v zimskem zasedanju, in tudi ne morda zanimanje za zakonska načrta o «balillah» in o akademiji, ki sta na dnevnem redu. Ne, zanimanje vseh je osredotočeno okrog interpelacije poslanca Farinacci-ja in tovarišev o italijansko-nemških odnošajih, na katero ima odgovoriti minister za zunanje zadeve on. Mussolini.

Po kratkem sporu med poslancem Gianferrarijem in med posl. Torre, ki je bil svoječasno izključen iz fašistovske stranke prihajajo kot prva točka dnevnega reda na vrsto interpelacije. Po prečitanju Farinacci-jeve interpelacije bi moral govoriti ministrski predsednik, ali na splošno razočaranje izjavlja, da hoče na interpelacijo odgovoriti na koncu seje. On. Mussolini hoče očividno, da naj bo njegov govor obenem tudi zaključek zasedanja. Ne preostaja torej ničesar drugega kakor počakati, da bosta spravljena pod streho oba zakonska načrta, ki sta na dnevnem redu, zakaj moje že itak veliko zanimanje za govore ministrskega predsednika je danes naravnost mrzlično. Saj bo ministrski predsednik, ko bo — brez dvoma — govoril o nemški narodni manjšini v Poadižju, istočasno posredno govoril tudi o slovanski narodni manjšini v Julijski Benečiji, katera je več ali manj deležna istih dobrot in istega trpljenja, kakor nemška v Poadižju.

Ko sta oba zakonska načrta odglasovana, stopa na govorniško tribuno burno pozdravljan od poslancev in občinstva ministrski predsednik Mussolini. Ploskanje se je umaknilo grobni tišini in iz govorniške tribune se sipljejo skozi 25 minut v dvorano, tupatam prerušeni od burnega ploskanja, zvočni, toda ostri in odločni zvoki govornika, ki sekajo liki z nožem tišino v dvorani ter razgrevajo srca poslušalcev, ki vzplamtijo ob koncu govora v mogočen plamen navdušenja, ki se spreminja v ekstazo. Govoru sledi gromovito ploskanje in med ploskanjem se razlega iz dvorane himna fašistovske Italije «Giovinezza».

Kakor je bil oster glas ministrskega predsednika, tako je bil oster tudi njegov govor. Njegove izjave o nemškem bardu Walterju von der Vogelweide, o nemškem pesništvu in pa nemških izletnikih se bodo najbrže globoko zarezale v nemška srca. Toda kar nas zanima, to so njegove izjave o postopanju z nemško narodno manjšino. V tem pogledu pa ni ministrski predsednik povedal nič novega. Kar je novega, je njegova odločna izjava, da se italijanska politika v Poadižju ne bo niti za las spremenila od dosedanje, ampak da se bo odločno nadaljevala v sedanjem pravcu italijanstva. Drugače je ministrski predsednik ponavljal svoje prejšnje trditve in pa trditve njemu podrejenih vladnih in nevladnih organov, da je drugod postopanje z narodnimi manjšinami še mnogo krutejše in brezobzirnejše nego v Italiji, ne da bi navedel za njegovo trditev niti en konkreten primer. Tudi sklicevanje ministrskega predsednika na neko pretvezno zborovanje Vsenemcev v Vipitenu pred bitko ob Piavi in na sklepe tega zborovanja prav nič ne drži, ampak ravno nasprotno dokazuje, da zasleduje fašistovska stranka napram italijanskim narodnim manjšinam iste namene kot jih je zasledovala nekdaj vsenemška stranka napram slovanskim narodnim manjšinam, namreč njihovo ponemčenje.

Kakšen nauk sledi za nas iz govora ministrskega predsednika? — Da je popolnoma brezplodno delo, razpravljati v današnjih razmerah o pravicah narodnih manjšin in tarnati o krivicah, ki se jim dan za dnem dogajajo. Zavedati se moramo, da je sedanja vlada odločno namerjena nadaljevati svojo dosedanjo manjšinsko-obmeino politiko in niti za las od nje popustiti. Temu primerno je naša dolžnost brez tarnanja in jadikovanja odločno braniti jezik naših očetov in zemljo, katero so nam izročili, pred potujčenjem, kajti kot Italiji Brenner, tako je bila tudi ona nam odkazana od nezmotljive roke božje.

Naročajte in širite „EDINOST“

Politične vesti

PRED VLADNO KRIZO V JUGOSLAVIJI?

Glasom zadnjih vesti iz Beograda je že dlje časa trajajoča vladna kriza dospela na svoj višek. Govori Radića v Bosni in Dalmaciji da so izbili sodu dno. Govori se, da je demisija vlade v neposredni bližini. Kot simptomatično dejstvo se navaja, da so bili radikalski ministri po seji dne 8. februarja jako rezervirani in da niso hoteli podati nikakih izjav. Ta molk se jako živahno komentira in se v političnih krogih širijo razne verzije o demisiji vlade, do katere ima priti že v tem tednu. Nekateri pa menijo, da demisije ne pride, dokler se finančni minister Stojadinović ne povrne s konference v Washingtonu radi uredbe dolgov Jugoslavije Ameriki.

V radikalskih krogih se opaža želja, da bi prišlo do homogene radikalske vlade. Važen moment je tudi, da se širijo glasovi o zbliževanju med davidovićevci in pribičevci, dasi se ta verzija ne zdi posebno verjetna.

V politično situacijo je padel kakor strela tudi zadnji govor vodje slovenske skupine, dr.ja Korošca. Z nekaterimi svojimi izvajanji je razburil doktor Korošec vse politične kroge. Zlasti pa z izjavo, da Slovenci državnopravno priznavajo kralja, da pa ta ni «njihovega pokoljenja»! Politična javnost je bila osupnjena, kar je prišlo do izraza v vzkliku: Mari je bil Franc Jožef vašega pokoljenja? Bojimo se, da se je dr. Korošec nekoliko nerodno zaletel in da ni napravil dobre usluge ne svoji stranki, ne Slovencem. Vest, da so z dvora zahtevali avtentično besedilo Koroščevega govora, bi kazala, da je pritegovanje kralja v debato, na tak način, nemilo zadela tudi na tem odločilnem mestu.

NA PREDVEČER SPLOŠNIH VOLITEV V ROMUNSKI

Bratianova vlada je definitivno sklenila, da izvrši občinske volitve po novem administrativnem zakonu. Zato je določila za volitve termin od 17. do 20. februarja. Romunska javnost in tisk sta bila precej iznenadena po tej odredbi vlade, ker s početkom aprila poteče rok liberalne vlade. V vrstah romunske opzicije vlada veliko vznemirjenje in svobodne volitve donesejo gotovo poraz liberalne vlade. Toda volitve v občinske samouprave ne bodo imele političnega značaja. Opozicija opozarja, da hočejo liberalci izkoristiti ravno to okolnost. Ker imajo v svojih rokah ves upravni aparat, bomo mogli v neodvisne liste vriniti svoje pristaše in izvojevati zmago, kar bi jim izvrstno služilo tudi za poznejše politične volitve. Posebno pa bi si zagotovili mandat za izvedbo parlamentarnih volitev. Radi tega poziva opozicija, naj se ustvari edinstvena opozicijonalna fronta, v katero bi vstopili tudi socijalisti. Po vsem tem je soditi, da se bo povodom letošnjih volitev vršila zelo živa politična borba.

MADŽARSKA FALSIFIKACIJSKA AFERA

Sodelovanje francoske vlade na izsledovanju madžarske falsifikacijske afere se stalno povečava, čeprav ga budimpeštanski preiskovalni organi vidno sabotirajo, kakor tudi vsi obtoženci. Madžarska opozicija opozarja, kako preiskovalni komisiji in plenumu narodne skupščine postaja vedno jasnejše, da gre madžarskim vodilnim krogom v prvi vrsti za to, da bi Francozi čim manje izvedeli ter da se politični značaj afere, ki je že danes nesporen, ne razjasni do podrobnosti. Pri tem je posebno zanimivo, da ultramadžarski krogi sploh ne tajijo tega načrta. Te dni je branitelj nekaterih obtožencev, doktor Ulain, javno izjavil madžarskim novinarjem, da obtoženci ne povedo pred sodnijo nič novega, da se na ta način Francozom onemogoči vsako nadaljnje izsledovanje. Posebno jih opozarjajo na to, da jim sodni postopek daje polno pravico, da se vzdržijo vsake izpovedi. Nadossy in Windischgraetz nočeta podati nikakih izjav, marveč se bosta omejevala na dosedanje izjave.

Tem pomembnejše so seje preiskovalnega odbora, kjer zaslišavajo osebe, ki niso udeležene na aferi. Nekatere izjave morejo madžarsko opozicijo, pa tudi inozemsko javnost navesti na pravo sled. Tako je bivši ministrski predsednik, grof Štefan Friedrich, potrdil domnevo preiskovalnega odbora, da med ponarejanjem francoskih frankov in onim čehoslovaških kron v letu 1922, obstoji po njegovem mnenju direktna zveza. Ugotovitev te zveze je — kakor sodijo dobro informirani krogi — ena glavnih nalog parlamentarne preiskovalne komisije. Opravičen je sum, da obe falsifikatorski aferi izhajata iz istih izvorov in da sta bili izvršeni od strani istih oseb.

Mlačno postopanje madžarskih oblastev moglo bi dovesti do tega, da bi se kljub prizadevanjem opozicije s postopanjem Bethlenovega kabineta potlačila. Toda francoska vlada ima v rokah vrsto dokumentv, ki kažejo madžarsko falsifikacijsko afero v dosedaj nepoznani luči. Iz teh dokumentov izhaja pred vsem, da so Madžari sodelovali z — nemškimi nacijonalisti!! Madžarski falsifikatorji so bili v direktni zvezi z Berlinom in Münchenom. Posredovalec teh zvez je bil zloglasni Gömbös. V francoskih krogih izjavljajo, da nova odkritja težko kompromitirajo neke nemške politične osebnosti iz tabora najskrajnejše desnice nemških ultra-nacijonalcev. Dokazni materijal, ki ga imajo Francozi, je za madžarske kroge porazen. Razen tega nameruje francoska vlada zahtevati od madžarske vlade, da ona, francoska vlada, uredi vso afero. Za sedaj Francozi ne mislijo na objavo rečenih dokumentov, ker nočejo povečavati političnega značaja tega falsifikatorskega škandala. Zato tudi ministrski predsednik Briand ni hotel pojasniti stvari v skupščini, ker bi — po francoskem naziranju — temeljito izrabljanje materijala postavilo madžarsko afero v povsem drugo politično luč. Vstrpljivost francoske vlade pa more tudi imeti svoje meje. To se sicer vidi tudi v tem, da je ministrski predsednik privolil v to, da se bo dne 19. februarja vršila v zbornici debata o socijalistični interpelaciji, ki se nanaša na madžarsko falsifikacijsko afero. Do tedaj bodo mogli madžarski preiskovalni organi se sabotirati preiskavo, ali slednjič bodo vendar primorani k drugačnemu postopanju. To tem bolj, ker se pozicija Bethlenove vlade od dneva v dan vedno bolj slabša.

DNEVNE VESTI

Volilci pozor!

V dnevih od 1. do 15. februarja so izloženi v občinskem uradu volilni imeniki, kakor jih je sestavila občinska komisija. Kdor ni v imeniku vpisan, se lahko pritoži na pokrajinsko volilno komisijo in sicer do 15. februarja ter zahteva v smislu čl. 40. kr. odloka-zakona od 4. februarja 1915, št. 148. vpis.

Vsak volilec ima zraven tega pravico rekurirati proti vpisu volilcev in proti razdelitvi občine na sekcije.

Volilci, poglejte v volilne imenike, če ste vpisani, in če niste, zahtevajte z rekurzom vpis. Preglejte tudi, če je kdo po nepravilnem vpisan, in zahtevajte na to izbris. Ne zamudite roka! 15. februarja je zadnji dan.

Pojasnila dobite v uradih političnega društva «Edinost» v Trstu in v Gorici, kjer Vam tudi po potrebi sestavijo rekurze.

POLITIČNO DRUŠTVO «EDINOST»
Tajništvo.

Vprašanje vipavskega in kraškega vodovoda

Seja, ki je bila sklicana na pobudo videmskega prefekta Ricci-ja, na goriški podprefekturi v nedeljo dne 7. februarja je imela v mislih njenega sklicatelja predvsem namreč ustanovitev konsorcija, ki naj bi poskrbel za popolno upostavitev obeh vodovodov. Ker pa bo preteklo še obilo obilo časa predno bodo izdelani načrti, določena pravila in članstvo novega konsorcija ter kar je najvažnejše predno bodo priskrbljena denarna sredstva, prisvajamo si i mi enega izmed predlogov poslanca Besednjaka na nedeljski seji, **da se predvsem sedaj, takoj poskrbi za boljše upravljanje in ohranitev obstoječe vodovodne mreže. Videmski prefekt naj poskrbi za ureditev dornberškega konsorcija tržaški za ono sežanskega.** Ker sedanje upravno vodstvo ne more uveljaviti svoje moči nele pred nobenim upravnim telesom ampak še celo ne pred zasebniki naj se poskrbi za močno roko, ki bi v tem oziru napravila red. Živimo v času ko se postavljajo komisarji kjer je treba in še večkrat kjer ni potreba, naj se saj temu kaotičnemu stanju v upravljanju obeh vodovodov napravi konec in prepreči nadaljne propadanje, povečavanje končnega stroškovnika, nezadovoljstvo in trpljenje vsled nepotrebnega pomanjkanja vode radi nerednosti in pogreškov ki bi jih dobro in močno vodstvo moglo odpraviti. Postaviti se pa mora seveda za začasno vodstvo sedanjih konsorcijev ljudi sicer res z močno voljo in uplivom, ampak tudi ljudi, ki se v stvari razumejo. Nekateri ukrepi zadnjih časov so nam dokaz, da more doseči premembo dosedanjega upravljanja razširjen delokrog prefektov, ako le hoče: Novi začasni upravi ne bo težko, ako bo res mogla uveljavljati svojo moč nepristransko nad vsemi prizadetimi občinami zasebniki, krajevnimi varnostnimi organi, raznimi pobiralnimi uradi vojnega plena, dobiti s predpisanimi prispevki interesirancev potrebna sredstva za najnujnejšo popravo, nadzorstvo in nadomestilo neobhodno potrebnih delov inventarja.

Ta čas se pa bodo lahko mirno razvijala dela za sestavo konsorcija, finančnega načrta i. t. d.

V nas leži gotovost, da bosta oba vodovoda nele popravljena, ampak tudi izpopolnjena kot se je govorilo na nedeljski seji ker sedaj ni več naše ljudstvo, niso več naše uboge občine, ki zahtevajo in prosijo rešitev desetletnega problema, ampak država sama želi to izvršiti, ona sama je tudi deloma zainteresirana da se delo dobro in čimprej izvrši.

Ta sprememba stališča je največje jamstvo za ugodno rešitev.

«UGRABLJENE SABINKE»

Nocoj torej ob 20.45 točno uprizori dramatični krožek «Čitalnice» velezabavno komedijo štiridejanko Schönthanove «Ugrabljene Sabinke». Stvar je kot zanalašč za pustni čas: duhovita, napeta, polna zapletkov in razpletkov, vsa pocukrana s sladkim humorjem. V glavnih ulogah nastopita g. Sila in g. Terčič, ki igro tudi režira. V ostalih ulogah nastopijo še: g.e Silova, Kreševičeva, Stepančičeva, Pregarčeva in gg. Gvardjančič, Marc in Ban. — Novo inscenacijo je pripravil g. A. Černigoj. — Kdor se hoče enkrat zopet pošteno nasmejati, naj pride nocoj k Sv. Jakobu!

Društvene vesti

PEVSKO DRUŠTVO «ILIRIJA» priredi na pustno nedeljo 14. t. m. veliko pustno zabavo v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu. Zabavo bo vodil g. A. Perlot. Začetek ob 21. uri, konec ob 3. zjutraj. — Na obilno udeležbo vabi — Odbor.

— **M. D. P. - Opčine.** Danes zvečer točno ob 20.30 skupni sestanek v novih društvenih prostorih. Vsled važnosti dnevnega reda prosim, da se tovariši točno in v velikem številu udeleže tega sestanka. — Tajnik.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

TEHNIČNO VODSTVO NOGOMETA

Uradno poročilo.

Seja z dne 9. februarja 1926.

Odobrene tekme. Adria-Volga 3:0; Volga-Prosveta 1:0; Tommaseo - Zarja 3:1; Jadran - Adria 2:0 (forfait Adria).

Odbiti prizivi. Odbije se priziv Volge na tekmo z Adrijo (pojasnila pismeno). Na podlagi referatov naših treh komisarjev, ki so dognali, da je četa Volge, ki je igrala proti Prosveti bila popolnoma pravilno sestavljena, se odbije priziv Prosvete ter odobri izid 1:0 v prid Volgi.

Kazni igralcem. - Strogi ukor: Špacapan (Volga) radi groženj na igrišču. **Zabranitev igranja ene efektivne nedelje prvenstvenih tekem** radi medsebojnega dejanskega spopada na igrišču sledečim igralcem: Pokoljšek in Prelog, oba od Zarje; Bidovec in Prelog, oba od Tommaseo.

Uradno redovanje.

I. divizija:

	I. T.	D. T.	N. T.	Z. T.	N. G.	D. G.	T.
Adria	6	4	2	—	16	5	10
Obzor	5	4	1	—	15	1	9
Gorica	5	2	2	1	6	5	6
Zarja	6	3	—	3	9	12	6
Prosveta	6	2	1	3	12	7	5
Volga	6	2	—	4	7	14	4
Sparta	6	—	—	6	5	26	0

II. divizija:

	I. T.	D. T.	N. T.	Z. T.	N. G.	D. G.	T.
Jadran	8	5	1	2	22	12	11
Tomaseo	6	5	—	1	12	4	10
Rocol	6	2	1	3	8	16	5
Zarja	5	1	2	2	6	7	4
Magdalena	3	1	1	1	6	4	3
Primorje	3	1	1	1	8	8	3
Adria	4	1	1	2	5	6	3
Prosek	5	1	1	3	5	10	3
Grad	4	1	—	3	3	8	2

I.T. - igrane tekme; D.T. - dobljene tekme; N.T. - neodločne tekme, Z.T. - zgubljene tekme; N.G. - napravljeni goali; D.G. - dobljeni goali; T. - točke.

Nedeljske tekme.

Igrišče Adria, ob 13.: Rocol - Zarja; igrišče Adria, ob 15.: Magdalena - Prosek; igrišče Primorje, ob 13.: Grad - Tommaseo; igrišče Primorje, ob 15.: Primorje - Adria.

T.V.N.

SAVEZ SODNIKOV

Službeno poročilo iz seje 9. t. m.

Sodniki za nedeljske tekme: Rocol - Zarja g. Kras; Magdalena - Prosek — g. Smerdel; Grad - Tommaseo — g. Plesničar; Primorje - Adria — g. Plesničar.

Novi sodniki: Izda se izkaznica za nogomet in hazeno g. Barbiš-u Josipu.

Pozivlje se g. Guštin, da se udeležuje sestankov S. S.

S. S.

Adria - Volga 3:0

V nedeljo je Solkan prisostvoval eni po kakovosti najzanimivejših tekem. Adria je imela izigrati zadnjo tekmo tour in istočasno je ta tekma imela odločiti, ali se ista postavi na prvo mesto. To se je tudi zgodilo. Adria je izigrala lepo tekmo in le individualni igri njenega napadalnega centra Rupene I. se ima zahvaliti, da je bil scoore razmeroma nizek. Tudi Volga je igrala dobro — tudi njej je šlo za biti ali ne biti. Naslanjala je celo igro na Frankota— in Adria ji je odgovorila imenitno — postavila je Žerjala proti njemu in ta je bil v krasni formi. V četi Adrije se je posebno odlikoval Rupena II, ki je bil najboljši mož na igrišču. Vidi se, da nastopa lepo pot vratarske karijere. Njegov vis-avis Srebrnič je bil tudi dober. Drugi Adrijaši vsi na enaki višini; odlikoval se je Žerjal. Od Volge je bil na mestu napad, a ni zmogel vrste halfov Adrije. Teren je bil razmeroma težak — to je bilo vzrok nekoliko pomanjkljivi formi Vrbca, ki je pa vseeno bil dober na svojem težavnem mestu centerhalfa.

Adria ima žogo in pride koj v krasen napad, ki kulminira v strelu Rupene, ki skorta. Sodnik odžvižga — dozdeven offside, ki seveda anulira goal. Volga odgovori slabotno, toda Adria drži svoj napad in preide v krasni vezavi pod vrata Volge, kjer stalni back v 24. min. zagreši roko. Rupena strelja penalty, ki je bil sicer ubranljiv, a je presenetil vratarja. Zatem se Franko polasti žoge, dribblira vse in konča v — aut. Premoč Adrije je vedno večja. Volga se obupno brani in se istočasno odlikuje v brambi. V 4. min. lepa vezava napada Adrije, da na pasažo Mahneta Vatovcu priliko, da strelja neubranljivo.

Igra se drži od tu naprej popolnoma odprta — Volgi se tupatam posreči po zaslugi Frankota nenevarno ogrožanje vrat. Špacapan postaja težak, dokler se v 32. min. ne zazdi sodniku njegovo obnašanje proti igralcu Adrije preofenzivno in ga izključi.. Igra je navzlic izključitvi še vedno na sredini z lahko tehnično nadvlado Adrije.

Drugi polčas je Volga, ki za celih 15. minut diktira igro Adriji. Zdi se, da bo njen odgovor realiziral sanje lastnih igralcev. Supporterji Adrije so v petnajsti minuti dvignili svoj glas — zdelo se je, da z njim vlivajo napadu Adrije življenja. Isti se opomore in stisne Volgo — maršira preveč tehnično — pravih strelov na vrata ni. Centru Volge se posreči lepa fuga — pride do 10 m pred vrata. Goal? Ne — Rupena izpade v klasično falango in vstane popolnoma črn od blata z žogo v naročju. Še se posreči Volgi lep napad — zopet krasen strel na vrata, — Rupena je v plongeonu in za njim tudi Vrbec. Oba

sta na tleh, toda le Rupena se dotakne žoge in parira. Zanašajoč se na lastno brambo preide Adria zopet v napad. Vezava kulminira v strelu Košute II, ki skorta v lepem stilu. Igra je naprej vedno odprta, toda na igrišču Volge.

Sodnik g. Kras. Bil je v lepi formi, le vreme je morda vplivalo na nekoliko mrtvo sojenje.

Četa zmagovalka: Rupena II, Cesar, Počkaj, Žerjal, Vrbec, Štolfa, Smrdel, Vatovec, Rupena, Košuta, Mahne. R.

Pustna prireditev S. d. «Adrije».

Kakor že naznanjeno, ima to soboto S. d. «Adria» lepo okinčano dvorano D.K.D. pri Sv. Jakobu št. 5 v svrho pustne prireditve v najemu. Škrivnostna štev. 13 bo, kakor je že obetala predčasno, brezdvomno nudila navzočnim, kar si od nje pričakujejo. In pričakuje se nekaj veličastnega, lepega... Vsi rendez - vous, sestanki naj se za ta večer vršijo v D.K.D., ki bo izpremenjena za ta dan v kraljestvo zdrave zabave, smeha in dobrodušnega veselja v pozabljenje vsega gorja, ki nas tare. Nasvidenje, na svidenje, na svidenje!

S. d. «Adria».

Jutri običajni članski sestanek. Prisotnost radi sobotne prireditve za vse članstvo obvezna. Druga četa naj pride polnoštevilno za končno formacijo. Ob 20. točno!

Iz tržaškega življenja

Nesrečna deklica

Včeraj popoldne okoli 17. ure je v ulici Settefontane vzbudila pozornost mimoidočih ljudi približno 14-letna deklica, ki je kolovratila brez cilja sem ter tja po cesti in se pri tem tako čudno obnašala, da so ljudje končno uvideli, da revica ne more biti pri zdravi pameti. Nenavadnemu prizoru je bil priča tudi neki mestni stražnik, ki je stopil v bližnjo trgovino in telefoničnim potom obvestil o dogodpu rešilno postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je ugotovil, da se je ubogi deklici res omračil um. Zato jo je dal prepeljati v umobolnico pri Sv. Ivanu. Nesrečna deklica je bila spoznana za 14-letno Albino Mevla, stanujoč ovulici Molino a vento št. 5.

Slabo končana igra

Hoteč posnemati vzgled svoje matere, je 6 letna Atena Gregoretti, stanujoča v ul. Cristoforo Colombo št. 7, včeraj popoldne segrela pri ognju majhen likalnik, da zlika oblečico svoji punčki. Toda ko je hotela vzeti likalnik z ognjišča, je nehote drugnila ob lonec vrele vode in ga prevrnila. Pri tem se je revica hudo oparila po levi roki in prsih. V materinem spremstvu se je morala zateči v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti kakih 20 dni.

Iz tatinskega dnevnika

Ko se je 60-letna Ivanka Barbo, stanujoča v ulici Riborgo št. 33, vrnila predvčerajšnjim popoldne po parurni odsotnosti domov, je v svoje veliko presenečenje našla vrata stanovanja odprta. Še večja pa je bila njena žalost, ko je, stopivši v sobo, ugotovila, da je zmanjkalo iz omar vse najboljše perilo vredno kakih 500 lir. V njeni odsotnosti je brezdvomno obiskal stanovanje kak spreten zlikovec. Starka je javila tatvino na bližnjem komisarijatu.

— Delavec Karel Cocit, stanujoč v ul. Crosada št. 17, je javil na kvesturi, da mu je zmanjkal ročni voziček, vreden 300 lir, ki ga je pustil za kratek čas brez nadzorstva pred neko trgovino v ulici Crosada.

Iz tržaške pokrajine

NABREŽINA

Marsikdaj se človeku tako zmešajo štrene, da pride v neprijeten položaj. Težko pa, da so se kdaj komu bolj zmešale kot «Periši» v veseloigri «Vozel». Nihče naj torej ne izostane od predstave, v kateri bo videl kako neprijetno, a vendar prijetno se počuti ubogi Pariša v svoji zamotani vlogi.

Prireditev se bo vršila na pustno nedeljo popoldne v dvorani tukajšnje kavarne.

PRAPETNO BRDO.

Na «Debelco», dne 14. t. m., ob 2. popoldne, priredi tukajšnje bralno društvo «Čitalnica» svojo prvo veselico, in sicer s sledečim sporedom: 1) Godba, 2) Igra «Volkašin» (roparska pravljica); 3) Šaljiv prizor «Zamorec». — Po končani prireditvi prosta zabava. — K obilni udeležbi vljudno vabi — Odbor.

IZ ŠMIHELA PRI ŠT. PETRU NA KRASU

V nedeljo 7. t. m. je pri nas predaval g. inž. Čok, uradnik kmet. družbe v Trstu. Kljub slabemu, deževnemu vremenu se je predavanja udeležilo okrog 70 kmetovalcev in 25 gojencev tuk. kmetijskega nad. tečaja. Gosp. predavatelj nas je seznanil o pomenu in važnosti kmetijsko-gospodarskih udruženj in v drugi točki predavanja o važnosti umnega obdelovanja zemlje. Priznati moramo, da nas je mladi gosp. inž. s predavanjem presenetil, videli smo, da prav dobro pozna kmetovalca na splošno in še posebej naše hibe. Z lahko umljivo, preprosto besedo nam je predočil naše krivo mnenje o vrednosti posameznika in nam indirektno naslikal velike gospodarske, kulturne in druge ugodnosti, ki izvirajo iz gospodarskih udruženj, slonečih na zdravi podlagi in z jasnim smotrom. Predočil nam je ogromne gospodarske pridobitve v naprednih kmetijskih državah (Danska, Holandska, Švica itd.), ki so bile in so mogoče le s pomočjo kmet.-gospodarskih organizacij.

Napeto so poslušalci sledili nasvetom, kako bi morali obdelovati našo zemljo, kako gnojiti, kake važnosti je dobro in zdravo seme itd. Pomudil se je malo več pri krompirju, ki je najvažnejši pridelek naše doline.

Dobro se mi je zdelo videti med poslušalci mladeniče in tudi ljudskošolske otroke, ki so teoretično stran predavanja umeli bolje od odraslih. Z mladino začnimo! — Zahvaljujemo se kmet. družbi, ki nam je rade volje poslala strokovnjaka, da nas pouči v važnih vprašanjih. Posebna zahvala g. inž. Čoku, ki nas je z domačo besedo poučil, kako in kaj nam je treba, da si bomo lajšali svoj težki položaj. Prav radi bi ga še poslušali. — Poslušalec.

Spominjajte se ob vseh prilikah z darovi Dijaške kuhinje v Gorici

Vesti iz Istre

HERPELJE.

V nedeljo 14. t. m. priredi naše Pevsko in bralno društvo «Zvezda» veliko pustno veselico v prostorih g. Križmana s sledečim sporedom:

1) E. Adamič: Tekica teče, mešan zbor društva «Zvezda». 2) Lajovic: Medved z medom, mešan zbor društva «Venec» iz Kozine. 3) Volarič: Na ples, moški zbor društva «Cvetoči Slavnik» iz Podgorja. 4) Laharnar: Roža, mešan zbor društva «Krasno Polje»» iz Gročane. 5) Verdi: Festa di Campagna (Sinfonija) izvaja Godbeno društvo iz Herpelj pod vodstvom g. Cerkvenića. 6) Vodopivec: Le plakaj, mešan zbor društva «Slavnik» iz Klanca. 7) Žganec: Vu jeseni: E. Adamič: Ne maram za te, mešan zbor društev «Venec» in «Zvezda». 8) V. V.: Kakršen gospod — tak sluga; burka v 1 dejanju, izvaja «Zvezda». 9) Prosta zabava pri kateri svira Godbeno društvo.

Da se pa lepše poslovimo od Kurenta, priredi Godbeno društvo na pustni torek v istih prostorih veliko maškerado.

Obe zabavi pričneti točno ob 3. uri popoldne. Glejte torej, da pridete vsi, da se ne bi prej kujali, da vas glava boli, ker drugače Vas ponesemo na pepelnico pokopat mesto pusta. Ne zabite točno ob treh popoldne.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Preiskave.

Zadnje čase, to je zadnjih par mesecev so hišne preiskave nekoliko prenehale.

Po deželi so se seveda sporadično po inicijativi lokalnih organov javne varnosti, kljub temu vršile preiskave, dasi ni bilo prav nikakega povoda za to.

Nekaj preiskav je bilo izvršenih pred dobrim mesecem v Cerknem, nekaj v Ajdovščini. V Gorici in goriški okolici, posebno pa v Podgori, so vršili preiskave pri ljudeh, katere sumničijo komunizma.

V nedeljo, dne 7. t. m., so izvršili uslužbenci kr. kvesture v Gorici preiskavo pri g.čni učiteljici Fanici Obidovi. Uspeh seveda negatven.

Ker se že piše sedaj toliko o nameravani reformi zakonikov v Italiji, menijo nekateri, da bo izpremenjen tudi 234. in 235 člen zakonika kazensko-pravnega reda, ker se ta dva člena pri nas itak nikdar ne izvajata. Nikdar se že ni zgodilo namreč v naši deželi, da bi preiskujoči varnostni organi predložili preiskovancu prepis sodnikovega odloka, na podlagi katerega bi sodnik odrejal preiskavo.

Gorica. T. D. G.

Dvorana je spremenjena za pustno prireditev 13. t. m. ob 9. uri zvečer v čarobno kraljestvo. Preden se poslovi od nas, si želi Kurent izbrati družico. Zanjo se pripravlja med drugim lično poročno darilce. Mnogo lepih presenečenj nam zakriva molčečnost prirediteljev, ki se nam odkrijejo (presenečenja in ne prireditelji) šele v soboto zvečer v Trgovskem domu.

Sklepi upravnega odbora furlanske pokrajine v seji dne 9. t. m.

1) Zadeve, ki so se odobrile: **Rihemberk:** Ureditev glede psov; **Tolmin:** Disciplinarne določbe glede nabave zdravil; **Miren:** Uporaba družinskega davka 1926; **Anhovo:** Davek na pse; **Kanal:** Odpust pomočnika občinskemu tajniku. Odškodnina; **Kanal:** Občinsko redarstvo; **Št. Peter pri Gorici:** Obrtni in prodajalni davek 1926; **Rihemberk:** Nagrada cerkvenim pevcem in organistu za l. 1924.—25. — 2) **Razne zadeve:** Prelože se sledeče zadeve: **Solkan:** Davek na živino.

Ranil svojega prijatelja.

Kristjan Trampuš je kazal svojemu prijatelju, 30-letnemu Francetu Staniču, revolver, ki ga je hotel ta poslednji kupiti. Medtem ko mu je Trampuš hvalil orožje, se je to sprožilo in ranilo Staniča v prsa. Trampuš je bil gotov, da revolver ni nabit. Staniča je prepeljal Zel. križ v nevarnem tanju v bolnišnico. — Pri orožju ni nikdar dovolj previdnosti.

Iz ljubosumnosti

je ranil 32-letni krojač Josip Mikelus svojo zaročenko, kateri je očital nezvestobo, z nožem. Rana ni huda in Terezija bo okrevala v kakih 15 dneh. Krojača so karabinerji aretirali. Tako se je končala ta ljubezenska idilija še pred pustom: ona v bolnišnico, on v zapor.

DRUŠTVA:

Bralno in pevsko društvo v Ozeljanu

proslavi svojega pusta v nedeljo dne 14. t. m. v dvorani g. Špacapana, na Otavi, z jako pestrim sporedom. Poleg zdravnikov, ki niso zdravniki, bosta pokazala svojo umetnost še dva gluha. Kako se namreč dva gluha med seboj razumeta.

Spored bo spopolnjen še s tremi pevskimi točkami, in sicer: «Zaostali ptič» - mešan zbor, «Pobratimija» - moški zbor in «Kaj boš roko dajal» - meš. zbor. — Kdor hoče par veselih uric in smeha, naj ne pozabi na nas in na prireditev.

IZ STRMCA.

Naša vas je, skoro da ne rečem, na koncu sveta, gotovo pa na prehodu treh jezikovnih mej: slovenske, nemške in italijanske. Včasih so bile redke vesti, ki smo jih pošiljali od nas v svet, zadnji čas pa se vedno bolj budimo iz spanja, ki smo ga spali toliko časa. Poleg tega, da imamo sedaj svoje društvo, smo se začeli na splošno bolj zanimati za življenje, ki vre izven naših krajev.

Večina naših fantov in mož je v službi v Rablju. Delamo v rudniku. Kdor je kdaj delal v rudniku, bo vedel, kaj se to pravi. Včasih v vodi, včasih v nizkem rovu, da moraš biti do pasu upognjen, potem zopet pehati težko svinčeno rudo strmo v klanec, malo pozneje pa zopet ustavljati voziček, da ne zdrči prenaglo navzdol. Težko se moramo truditi za svoj kruh.

Poleg tega smo še zelo odaljeni. Uro hoda od Rablja moramo napraviti vsak dan dvakrat. In potem, ko se vrnemo domov, še v senožeti, njive ali pa v gozd, da si pripravimo vsaj malo hrane ali drvi, ki so tu precej draga.

Ložani so na boljšem od nas, ki smo se ravno toliko pomaknili v hrib, da nam ne kaže niti v Log niti v Rabelj, ker je v Log skoro enako daleč kot v Rabelj. Oni pa imajo predor pod goro in pa podzemeljsko železnico, ki jih brezplačno prepelje v kratkem času do rudnika. No, Bog jim blagoslovi te ugodnosti.

V Rablju nas je precej Slovencev. Največ s te strani Predila: Ložanov., Strmčanov in še nižje doli proti Bavcu: Kalanov in Koritničanov. Mnogo tudi iz Soče, Trente, Čezsoče itd. — Nekaj jih je tudi stalno v Rablju, ki so pa preveč med nemškim življem in nimajo do danes še svoje organizacije. Vendar bi ne škodilo, če bi se v Rablju napravilo kaj strokovnega, stanovskega. Večina nas je, in vendar ne moremo dati Rablju našega lica. Vsakdo, ki pride, dobi vtis nemškega kraja, čeravno je glavni robotnik Slovenec.

Zima se počasi umika toplemu vetru in dežju, ki prihaja od juga. Vsi težko čakamo spomladi, da bo potem naše delo lažje in veselejše. Škoda, da nas je zapustil najvnetejši član v društvu in delavec, vendar upamo, da se kmalu zopet vidimo v naši društveni sobi. Do tedaj pa, dragi Franc, srečno hodi in delaj! Hvala Ti!

VRTOJBA

Na svečnico, 2. februarja 1926 popoldne je imela naša **Vzajemna zavarovalnica goveje živine** svoj redni letni občni zbor v občinskem domu ob skoro popolni udeležbi od strani članov.

Iz obširnega poročila, ki ga je podal g. Zorn, so člani razvideli, da je zavarovalnica tudi v letu 1925 dobro vršila svojo nalogo. Nesreč je bilo 10 za katere je zavarovalnica plačala 20.585 L odškodnine in to ne da bi bilo treba prizadetim zgubljati časa, da so prišli do denarja in do drugaga živinčeta. Udov šteje zavarovalnica 228, od katerih je večina iz Vrtojbe, ostali iz Šempetra in Bilj. Zavarovanih je bilo 362 glav goveje živine za skupno zavarovano svoto 926.000 L. Zavarovalnina znaša 1½% cenjene vrednosti živali.

Z delovanjem zavarovalnice se zavarovanci na sploh zadovoljni. Ni lahka stvar zmagovati tako težko nalogo. Glavno zaslugo pri tem ima v prvi vrsti g. Ivan Žižmond, načelnik cenilcev, ki kot praktičen živinorejec na nesebičen in požrtvovalen način pomaga oboleli živali v sili in reši s tem zavarovalnico marsikaterega bremena.

Zavarovalnica ima svoja pravila, po katerih deluje že nad 30 let. A vsled spremenjenih razmer in v svrho, da bo deželna raznih ugodnosti, ki jih novi zakoni priznavajo takim vzajemnim zavarovalnicam je občni zbor sklenil po poročilu g. Gorkiča preurediti pravila tako, da bodo odgovarjala novim predpisom.

Zavarovalnica, ki sloni na načelu vzajemne samopomoči ,je v teku svojega obstanka naredila mnogo dobrega. Rešila je marsikoga — skoraj bi rekel — gospodarskega poloma. Zato pa oklenite se je vsi živinorejci, ki se morate drugače tudi zavedati, da je njen namen popravljati nastalo škodo in nič drugega.

IZ VOLČJEDRAGE

Od zadnje velike nesreče pred tremi meseci ni bilo glasu iz naše vasi, kot, da so le nesreče pomembni dogodki. Posledice so se že po večjem zabrisale. Od trinajstih ranjencev je eden umrl, drugi so po veliki večini že ozdravili — le še eden nosi roko v obvezi, drugi ima še vid v nevarnosti. — Opekarna, v kateri se je dogodila nesrečna eksplozija in ki je bila prešla nedolgo predtem iz rok domačinov — še danes ne dela. Sicer pa ni nič bolje v drugih opekarnah. Zastoj je skoro splošen, enako v bližnji Bukovici in v Renčah, kjer ravnokar dograjujejo novo opekarno. Da je slika tako žalostna, je največji meri vzrok pač letni čas: prej mraz, zdaj deževje ,ki ovira delo. Stari ljudje ne pomnijo leta, ko bi o tem času še ne začeli delati v opekarnah. Ravnotako je na polju. Zato pa je gospodarska kriza še hujša kot druga leta ob tem času, ko so zidarji doma.

Bolj veder je pogled na prosvetne prilike — vsaj zadnje čase. Naša mladina se je malo razgibala — in to je tisto vedro. Že Janjsko leto je priredila javno prireditev, preteklo nedeljo je zopet pokazala plod svojega dela. V majhni dvoranici gostilne Kodrmac (pravijo, da bo dvorano podaljšal, da bi to le čimprej storil, koristil bi mnogo svoji in splošni stvari) v prvem nadstropju je improviziran ljubek oder iz vedno zelenega zimzelena in lavorike ter papirnatih kulis, ki pa vendar dobro služijo.

Simbolična drama «Dva svetova» je bila res dobro in z umevanjem podana. Snov drami tvori borba dveh prizorov («svetov») utelešenih v Staneku in njegovemu sinu Janku, kot predstavnikih. G. Cotič, istočasno režiser, je svojega Janka, simbol pravičnosti zapostavljenih in razdedenih, res krasno podal. Posebno mesta vznesenega, proroškega patosa se mu posrečijo. Stanek sam, tip človeka zamirajoče dobe, je svojo vlogo krasno rešil. Škoda, da je semintja malo pretiho govorjenje motilo. Tudi zdravnik je bil dober, dasi ni mogel podati toliko dostojanstvenega človeka, kot ga je zahtevala brada. Jeleni se je poznalo, da je prvič nastopila pred občinstvom. Sicer pa obeta postati z vajo še dobra igralka. Bela žena je bila bolj neprisiljena. Globlji mrak, bolj tih in skrivnostno-svečan glas bi dala zadnjemu prizoru več veljave, kot ste ga dala. Tudi Koren se je dobro postavil. Z večkratnim nastopanjem postane res dober.

«Vedež» je bil dobro podan; — posebno sta se odrezala Janez in njegova Urša. Vedež je imel malo premladosten glas, soseda Katra je bila malo premrtva.

«Jaka v plesni šoli» — enodejanska burka, ni zaostajala za prejšnjo. G. Cotič je tudi v vlogi plesnega mojstra Copata dobro uspel, dasi vloga precej zahteva. Tudi Jaka kmet je bil izvrsten. Podan je bil nenavadno naravno neprisiljen.

Če omenimo še deklamacije sedemletne deklice ,ki jih je ljubko, skoro z umevanjem podala, smo s sporedom pri koncu. In lahko smo zadovoljni z bilanco prireditve, ki je pokazala par res igralskih talentov.

Med odmori je igral mladi volčjedraški orkester. Čast vrlim fantom, ki so si v kratkem času prisvojili toliko znanja na najtežjem glasbilu: goslih. Koliko je pri nas trgov, ki nimajo niti najprimit. godbe, Volčjedraga pa jo ima. Priznanje neutrudnemu voditelju g. Kerdi. Vendar je precej občutno motilo mešanje inštrumentov: k polnozvenečim orkestrskim glasbilom na lok nikakor ne gre družiti inštrumentov udarjajočega mandolističnega orkestra.

Eno bi bilo opomniti k celotnemu sporedu! — Nekdo nenavadno namreč vpliva na razpoloženje, ako so posamezne točke sporeda tako različne med seboj po duhu. Mislim namreč na slučaj, da pride za resno dramo takoj na vrsto veseloigra ali celo burka, ali narobe. Priporočal bi zato, da se fantje sedaj lotijo kakega večjega dela, ki bo samo zaleglo za celo predstavo — pa bodisi, da bi to bila veseloigra (najbolje!) ali drama.

Občinstvo se je pokazalo precej nedisciplinirano, posebno drame ni razumelo. Se pač kaže jasno, da je treba bolj pogostega prirejanja. Zato korajžo, fantje!

Znanec.

LIVEK.

V «Edinosti» od dne 9. jan. t. l. je bilo sporočeno, da je ena krava zbezljala in norela po vasi ter s tem tudi ranila eno žensko. V resnici v vasi pa nihče ne ve o kakšni zbezljani kravi, kakor tudi ne o kakšni poškodbi, tem manje pa o ženski z imenom, katero je bilo navedeno; ker to ime in priimek je popolnoma neznano v vasi, kakor tudi v celi občini.

Ravno tako je bil netočen in neresničen dopis iz Livka v «Malem listu» z dne 18. dec. pr. l., kjer se navaja: Da se prepogosto pleše, da so razne slabe priložnosti in da se preveč vina popije. Kje da se ti prepogosti plesi vršijo, to ni nobenemu znano. Koliko vina da se popije, za to se menda tudi nikdo ne more zanimati, razen morda dopisnika, ki bi pa moral imeti vse vinopivce v evidenci. Ta dopis je bil pozneje v istem listu popravljen. Toliko glede točnosti in resničnosti dopisov iz Livka.

Kod drugod, je bila zima tudi pri nas prav ostra. Temperatura je dosegla do 14 stop. C pod ničlo. Snega smo imeli do 60 cm. Sedaj imamo pravo južno vreme, ki kmalu izgine popolnoma tudi beli plašč.

Živinoreja v občini je bila pred vojno na precej visoki stopnji. A vojska nim je tudi to z drugim vred ugonobila ali uničila. Zgubila se je vsled evakuacije z malimi izjemami vsa živina, tako da je bilo treba po vojni začeti popolnoma na novo. Ali uspeh in napredek moramo tudi sedaj po vojni ugotoviti in zabeležiti in to je bilo razvidno na razstavi goveje živine v Kobaridu, katera se je vršila dne 16. nov 1925. Izmed občin razstavljene živine je dobila največ priznanic in svetinj občina Livek, izvzemši občino Kobarid, ki je pa še toliko večja in ki vsled vojne ni bila evakuirana.

Od 4 mlekarn v občini so odale 3 mlekarne maslo Zadružni zvezi v Gorici, kar upamo in pričakujemo z gotovostjo, da bodemo obojestransko zadovoljni. Saj maslo je prvovrstno. Dokaz, da je bila mlekarna Livek odlikovana na razstavi v Tolminu s srebrno svetinjo — katere pa žal še danes ni dobila — in na razstavi v Čedadu z zlato svetinjo.

Skladovna cesta Livek-Idersko še vedno čaka popravila poškodbe, povzročene pred dvema letoma po plazu. Bili smo popolnoma odrezani od vozne poti do bližnje občine in državne — glavne ceste. Preteklo jesen je občina sama iz lastnih sredstev napravila za silo vozno pot čez plaz. Temeljite poprave še vedno pričakujemo od zgoraj.

IDRIJA

Katoliška delavska družba v Idriji je vprizorila v soboto 6. in v nedeljo 7. t. m. v kr. rudniškem gledališču «Moč uniforme», burko v treh dejanjih s petjem in godbo, spisal Jakob Štoka. Igra je oba večera dobro uspela in nudila gledalcem obilo smeha in užitka. Nekatere vloge so bile res v pravih rokah kakor krojač, njegova žena, njegov pomočnik, potnik in dekla Liza. Eksekutor pa s svojim petjem ni bil na mestu. Drugi kupleti so bili jako dobri, le škoda, da se to ne more reči o spremljevanju godbe, ki je dostikrat mučila pevce. Maskiranje še precej primerno, le občinski svetovalci so bili skoro bolj podobni rokovnjačem v Črnem grabnu

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

LUKSUZNI voziček in 4 orala bodo na prodaj v Sežani 12. t. m. 172

SOBO, solnčno, zračno, v Rojanu, na Greti - Scalisanti ali Škorklji, išče uradnik. Ponudbe pod «Soba» na upravništvo. 173

V ROJANU se proda približno 600 klf. deloma poznatega zemljišča. Naslov pove upravništvo. 174

VSAKOVRSTNO POHIŠTVO se proda po najnižjih cenah, novo in iz druge roke, kompletne spalne sobe in posamezni kosi, železne postelje, spalni divani, šuste in blazine. Zaloga pohištva, Gorica, Via Duomo 4, pri veliki cerktvi.

TRGOVINA V AJDOVŠČINI se odda takoj v najem. Oprema in stanovanje. Najprometnejši del v Ajdovščini. Pojasnila daje Jeras Lucija v Ajgovščini. 151

BABICA, avtorizirana sprejema nosečе. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravlja in uglasbi Andrej Pečar, v Gorici, Via Corno 17/II. 94

GOSTILNA Sancin v Dolini št. 65 se proda. Pojasnila se dobijo istotam. 142

DELITEV SKUPNIH ZEMLJIŠČ, občinskih pašnikov in gozdov. Prošnje na kompetentne oblasti, kopije map, registrov in izvlečkov. Nasveti in pojasnila brezplačno v Gorici, Corso Vittorio Em. III št. 19, pritličje (v hiši Hipotečnega zavoda)). 156

DVE deloma opremljeni hiši, sredi večjega trga, pripravni za trgovino ali hotel, se prodata z gospodarskim poslopjem, obsežnim dvoriščem in velikim vrtom. Pojasnila daje Birsa, Gorica, Via Morelli št. 36, I. 159

MLADENIČ, premožen, želi znanja z resno, pošteno in idealno gospodično, staro od 20 do 30 let, srednje izobrazbe. Le resne ponudbe če mogoče s sliko, ki se vrne, pod «Resnost» na upravništvo. Tajnost zajamčena. 160

Županstvo Bovec

razpisuje službo **občinskega tajnika** z letno plačo L 7000, s štirimi štiriletnicami po 10%, aktivitetno doklado L 400 in z dvema draginjskima dokladama.

Prošnje s predpisanimi spričevali se sprejemajo do 15. marca 1926.

(234) Župan: **Ivan Mrakič.**

CENTRALNA POSOJILNICA
reg. zad. z o. z.
v Gorici, Corso G. Verdi 32
obresuje HRANILNE VLOGE
po 4½% čistih,
to je, davek plačuje zavod sam.

Maškeradne obleke
posojuje 159
L. VALCINI
Via Ireneo della Croce 10 (Vicu gleda iifta Rossetti)
Ob priliki plesni prireditev odprto celo noč.

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcijoniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 829

JAKOB BEVC
urarna in zlatavna
Trst, Campo S. Giacomo 5
Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. (761

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46

PODLISTEK

E. PHLILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel France Magajna.

Rihard je vstal in začel razburjeno korakati gor in dol po sobi. Ker ni vedel, kako naj izrazi svoja čuvstva, je prijel prijatelja za roko in mu jo krepko stresal.

«Ako ne premaga to samega vraga!» je vzkliknil. «Moja glava ni dovolj velika ,da bi vzela vse to vase. Torej Crawshay vas je končno našel?»

«Dospel je baš tedaj, ko so poslednji ostanki listin tleli na ognjišču,» je odvrnil Sir Denis. «Tiste ostanke je potem vzel s seboj.»

«In ni vas aretiral? Ni vložil obtožnice proti vam?»

«Ne enega ne drugega. Zadovoljen je bil popolnoma. Ostal je pri meni do drugega jutra in ločila sva se kot dva prijatelja. Pred nekaj dnevi sem prejel od njega poročno kartico. Saj veste, s katero se je poročil?»

«Videla sva jih, ko sta bila skupaj v obednici spodaj,» je dejal Rihard. «Takoj pohitim dol, da stresem Crawshayu roko. Vi ste torej Sir Denis Cathley in ste ono drugo igro povsem zavrgli?»

«Naravno,» je dejal Sir Denis. «Moje polno ime je Sir Denis Jocelyn Cathley. Zdaj sem prišel v mesto aranžirat vse potrebno, da prevzame moje mesto v irski zbornici nekdo drugi. Sodim, da bi bil slab zakonodajalec. Obljubili so mi mesto v irski gardi. V nekoliko dnevih bo vse končano. Potem se vrnem domov, da uredim vse potrebno s svojimi najemniki. Naposled pa,» je dodal in oči so mu zabliskale, «odidem ob prvem poklicu novega bataljona na bojno polje.»

Rihard je še enkrat pograbil roko svojega prijatelja in se obrnil proti vratom.

«To je sijajno!» je vzkliknil. «Zdaj pa moram res vloviti Crawshaya odide.»

Odhitel je iz sobe. Vrata so se zaprla. Sir Denis se je takoj obrnil proti Katarini. Vstal je in se naslonil čez njen stol. Njegov glas ni bil več tako miren.

«Mnogo, mnogo onega, kar sem smatral za vedno izgubljeno, se je vrnilo k meni nazaj,» je šepetal. «Moje sanje, ki se niso imele nikoli vresničiti postajajo resnica. Je li zame prepozno, če prosim za najvišjo stvar od vsega, njo edino, njo, ki je vedno mi bila edina? Dobro veste, Katarina, da sem vas ljubil v svojem največjem brezupu in danes, ko se porajajo pred mano dnevi zadovoljstva, mislim na vas. Vi mi lahko daste vse, kar je neprecenljivega na svetu.»

Položila mu je svoje prste na rame. Oči so ji žarele, ko jo je privil k sebi.

«Morala bi vas pustiti čakati dolgo, časa,» je šepetala, «kajti bila sem jaz, ki vas je morala vprašati prva za prijateljstvo, in niste mi bili posebno dobri. Toda ne morem.

(Konec.)

kakor našim vaškim kmetom. V splošnem pa, kakor rečeno, je prireditev dobro izpadla in tudi udeležba je bila oba večera obilna.

Poleg prireditev v gledišču pa sedaj v predpustnem času ne manjka tudi raznih drugih zabav. Med do sedaj najvažnejše tozadevne prireditve spada gotovo velika ljudska predpustna veselica, katero je priredilo tukajšnje «Dobrodelno udruženje» v svrho izboljšanja svojih financ dne 1. t. m. z različnim sporedom in ki je vsled izredno obilne udeležbe gmotno jako dobro uspela.

Izprehodi še ne prav starega upokojenca po Gorici in okolici

Iz temnih lin mi bije zvon kar šestkrat zaporedoma, pa moram podvizati, da ne zamudim taroka, da se pobahám s tem mojim današnjim doživljajem in da pri igračih in komarjih podtaknem bakljo črne zavisti, zlasti pri učenem gospodu Premoslavu, ki ves božji dan presedeva v mrzli knjižnici in išče po starih arhivih. Prav gotovo ne postane tako popularen pisatelj, dasi piše boljše in bolj učene stvari nego jaz. Pa naj!

Po navadi se oglasim najprej v kuhinji, da pozdravim šioro Terezino, da podražim domačo hčerko in ji povem, da so že pri jutranji maši kar z lece oznanjevali njeno ime in da sem nekaj podobnega čital celó na mestnem magistratu. Šiora Terezina bo zopet štela doto in nakladala balo, mi pa bodemo sladke «konfete» lizali, ko onikrat, ko je šla gospa Anica iz dobre hiše k dobrim, ljudem, toda tako daleč po svetu, kar gori v — Kanal. Gospodična Lojzika pa ostane lepo doma v Gorici. Prav je tako, in Bog daj povsod obilo sreče. V kuhinji prašam po južini, nova kuharica me ne pogleda: jezna je radi trdega goljaža in plehke omake kot sem ji to zadnjič metal pod zobe. A pomagalo je le, ker se je poboljšala. Zato pa prijazna gospodinja našteva kuhinjske dobrote: «Pokušajte košček prekajenega jezika, gospod —i—!» Ne dam si tega dvakrat reči. — «Hhm, prav dober je, le premalo slan se mi zdi!» — «Morda pa ‚feto' domačega šalama?» — «Mejduška, okusen je Vaš šalam, kar je res, je res, a premasten je za moj slabi želodec!» — «Kaj pa, ko bi pokušali odrezek bovškega sira?» — «Salabolt, izvrsten je, ali preveč — pikanten!» — «Pokušajte pa košček svinjske pečenke!» — In že mi odreže kos pečenega hrbta, ki je zalegel za dva mala goljaža. V veliki skledi se namaka in diši po dobrem olju in vinskem octu motovilček s fižolčkom-beličanom. — «Kaj pa je to?» se začudim, in že mi nasuje gospa zvrhan krožnik. Moram priznati, da mi je po mastni pečenki šla v slast izvrstna solatica. Najedel sem se kot pred leti pri — birmi. — «Kaj naj Vam prinese Marija?» — «Veste, šiora Terezina, nicoj pa ne bom južinal, sicer ne bi mogel — večerjati. Pač pa naj Marija prinese osminko vina, pa dobro naj natoči!».... To so gostje, ki jih mora biti vesel vsak krčmar. —

Gori v naši sobi so bili že nestrpni in so mi takoj očitali, kaj da se štulim okoli lepih vdov in sirot. Moj Bog, ali ni prav, da po lepih, koristnih in priznanih navodilih privoščim tu pa tam prijazno in tolažljivo besedo, ko vrhtega ves svet ve, da sem dober človek?! — Pa se bom maščeval pri taroku, zaplotoval bom in o pravem času zasolim takšno kontro, da bodo moji nasprotniki škripali z zobmi, ako jih imajo še kaj prida. Zamudil pa itak nisem: Vitez Primož še brska s koščenim zobotrebcem med pozlačenimi zobmi, pri tem koristnem opravilu se ogleduje v malem elegantnem zrcalcu, ki ga skriva v levi dlani, suka brke navpik, pogladi se po čelu, licu in laseh. Vsega tega pa ne dela morda radi nas, o nikakor ne! Prof. Černič zvija masten papir, iz katerega je ravnokar srečno pospravil obilne ostanke dobrega kosila. Prevzvišeni že ne more dočakati junaškega mejdana z luno in škizom. Vid Svetič dela bajne načrte za letošnjo Svetovidovo slavo, ki se ima po staroslovanskem načinu in obredu vršiti v smrekovem gozdu pod visokim Mrzovcem in zapoje z grmečim basom» Oj, Sventovid, visi Ti brada doli do kolena tam gori na strmih vrhéh Te bodemo slavili!» — Gospod Premoslav, ogrnjen s toplim kožuhom, poroča o svojih najnovejših odkritjih v arhivu deželnih stanov, ravnatelj Ant. Končič, ta večnomladi penzijonist, stiska nabasano ‚harmoniko' na levi strani kraj srca, navzlic temu si ne privošči kot čašo vodenega brizganca; lepa gošča pri zadnji mizi se dolgočasi in čaka na zabavne medklice pri igri, Šišto brezuspešno prižiga vlažno, metlasto toškano; mislim, da več potrosi za užigalice nego za smodke... Kibici utihnejo, napetost je velika, ko začnejo ploskati karte po mizi, oči sevajo, izražajo razočaranje, jezo, sum in dvom, veselje in radost.... Dobro se mi je godilo tisto popoldne in baš tako zvečer: Černič, naš zaprisežen računovodja, je na koncu igre izračunal, da sem jih oskubel in obral kar za 5 lir in 20 stotink. Pa hvala Bogu!

—i—

GOSPODARSTVO

Tujski promet in hotelska industrija

Italijo prištevamo med države s pasivno trgovinsko bilanco, katero je potrebno vsakega leta na en ali drugi način spraviti v ravnotežje. Precejšen del pasivnega salda zunanje trgovine izravnavajo leto za letom iz tujskega prometa izvirajoči dohodki. Merodajni krogi posvečajo tej dobičkonosni in še za precejšnje število let nenadomestljivi panogi italijanskega narodnega gospodarstva vso pozornost, o čemer nas prepričajo neštete naprave in članki, ki so bili in so posvečeni vprašanju tujskega prometa.

Tujski promet donaša italijanskemu narodnemu gospodarstvu ogromne dohodke. Višine teh pa ni bilo mogoče nikdar ugotoviti, kajti vsi statistični podatki, ki o dohodkih govore, jemljejo pri računanju za podlago samo število vsakega leta v Italijo prihajajočih tujcev. Dejstvo je le, da ostaja v Italiji mnogo po inozemcih potrošenega denarja, ki služi italijanskim uvoznikom za plačevanje v inozemstvu nabavljenih produktov.

Število tujcev, ki so pred vojno posečali Italijo se je gibalo okoli enega milijona duš na leto. Tujci so se tukaj zadržavali povprečno po mesec dni. Njihovi izdatki za prevoz, prehrano, stanovanje in nakupovanje različnih predmetov so znašali na leto približno po pol milijarde zlatih lir. Pasivni saldo trgovinske bilance je tedaj dosegel povprečno 1150 milijonov zlatih lir. Stroški inozemcev so na ta način pokrivali skoro polovico primanjkljaja trgovinske bilance. Ta okolnost dovolj zadostuje za dokaz, kako važen in nenadomestljiv je za italijansko narodno gospodarstvo ravno — **tujski promet.**

Sledeča statistika iz povojnih let nam kaže vsote, ki so jih tujci v Italiji potrosili in ki so šle na račun izravnave pasivnega salda italijanske trgovinske bilance:

Leto	Primanjkljaj trg. bilance. (v milijonih lir)	Izd. tujcev. (v milijonih lir)	Kritje prim v%
1920	15.074	1.130	7.5
1921	8.951	1.750	19.5
1922	6.435	2.100	32.6
1923	6.103	2.450	40.0
1924	5.077	2.900	57.0

Primanjkljaj italijanske trgovinske bilance je bil leta 1920. naravnost obupen, a iz tujskega prometa izvirajoči dohodki jako neznatni. Tujski promet je namreč v imenovanem letu pokril komaj 7.5% pasivnega salda menjalne trgovine. Od tedaj dalje je sledilo izboljševanje prometnih sredstev in odprava raznih potovalnih težkoč, kar je vplivalo na naraščanje dotoka inozemcev v Italijo in na naraščanje dohodkov tujskega prometa. Zabavanje tujcev v Italiji je pričelo zmanjševati primanjkljaj italijanske zunanje trgovine. Pasivni saldo se je v štirih letih zmanjšal za $^{2}/_{3}$, a tujski izdatki so poskočili za celih 156% tako, da so leta 1924. zamogli pokriti nad polovico primanjkljaja trgovinske bilance. Denarne pošiljke izseljencev, pomorske trgovine, obresti od v inozemstvu zaposlenega italijanskega kapitala — to vse nazivljemo previdni izvoz — so izravnali okoli 33%, a s tujskim prometom skupaj približno 90% primanjkljaja. — V preteklem letu se je trgovinska bilanca poslabšala za par milijard lir, tujski izdatki so pa znašali nekaj nad 3 milijarde lir. Iz tega sledi, da ti izdatki ne pokrijejo v odstotkih toliko deficita, kakor so ga pokrili leta 1924.

Kako važen vir dohodkov za italijansko narodno gospodarstvo tvori ravno tujski promet nam kaže tudi okoliščina, da letni izdatki inozemcev v Italiji popolnoma zadoščajo za plačilo 20 milijonov metrskih stotov inozemskega žita — (leta 1923. za 3040, a 1924. za 2482 milijonov lir) —, ki ga Italija vsakega leta nabavlja, ako kaže prehraniti svoje številno prebivalstvo. Ako nadalje primerjamo vrednost v inozemstvo izvoženih italijanskih proizvodov, pridemo do zaključka, da zavzemajo v plačilni bilanci izdatki tujcev tretje mesto. Uvrstimo jih takoj za tekstilijami in živežnimi proizvodi. Italija je namreč leta 1923. izvozila za 5.450, a 1924. za 6.611 milijonov lir tekstilij, in v istih letih za 3,383 oziroma 3.751 milijonov lir živeških potrebščin. Ako te poslednje izključimo, sledijo dohodki iz tujskega prometa neposredno tekstilni industriji, tej brezdvomno največji izvozni panogi celokupne italijanske industrije, ki proizvaja za izvoz.

Iz teh vrstic smo spoznali velikansko važnost tujskega prometa za italijansko narodno gospodarstvo, Sedaj si pa moramo ogledati še italijansko **hotelsko industrijo,** ki je v razvoju tujskega prometa ravnotako potrebna kakor človeku vsakdanja hrana.

Italija ima mnogo dobrih hotelov. Gradijo pa se v splošnem le tam, kjer jih nahajamo že itak v izobilju. To velja predvsem za gornjo Italijo, ki poslužuje večinoma tujce iz srednje Evrope. Hoteli gornje Italije tudi popolnoma zadoščajo potrebam tujskega prometa.

Vsekakor se je v zadnjih dveh letih, ki so bila prava leta konjunkture, najmanj pažnje posvečalo ravno hotelski industriji. Današnja hotelska industrija —vsaj tako izgleda — ni še v stanu izrabiti deviških krajev, premagati prvih težkoč in odpreti potovanja željnemu inozemcu dohoda v nekatere slikovite pokrajine južne Italije.

Nadalje se mora reši, da tudi gornja Italija še vedno ne zna ceniti pomena hotelske industrije za tujski promet v oni meri, kakor bi jo ravno morala. To se tiče predvsem nekaterih bank, ki so se naselile v starih in širom sveta znanih hotelih. Tako sta izginila n. pr. v Bologni kar dva hotela (Hotel d'Italia in Baglioni). V prvega se je naselila Banco di Roma, a v drugega Banca Nazionale di Credito. Iz tega primera sledi, kako cenijo banke za razvoj tujskega prometa tako važno industrijo.

V južni Italiji — izjemo tvorijo Neapelj, Taormina, Sirakuza in Palermo — ni mogoče najti niti enega modernega hotela, opremljenega z vsem potrebnim komfortom. In pokrajine kakor Puglie, Basilicata in Calabrija ne morejo sprejeti pod svoj krov niti siromašnejših inozemcev, a kamo li bogatinov, navajenih na vse mogoče razvade?

Mnogi iščejo vzrok tej nedelavnosti v hotelski industriji v njenem prevelikem obdavčenju. K temu pa je treba pripomniti, da hotelska industrija davčnih bremen skoro nikdar poznala ni, kajti za to industrijo veljajo tako velike davčne olajšave, kakršnih ne pozna nobena druga gospodarska panoga italijanskega narodnega gospodarstva.

V Italiji opazimo, da je večina hotelov nastala iz navadnih stanovanjskih hiš. Raditega je neobhodno nujna potreba zidati nove hotele, ki bodo popolnoma odgovarjali današnjim potrebam, kajti ravnokar imenovani ne morejo privabiti pod svoj krov bogatih tujcev. In navsezadnje rabi tujec, ki prihaja v Italijo moderno opremljene hotele, ki mu lahko nudijo vse udobnosti.

Kljub temu preživlja hotelska industrija izborno konjunkturo. Število v Italijo prihajočih inozemcev narašča od leta do leta in sodeč po nestrpnosti širokih mas, ki se hočejo na potovanju zabavati, ne bo konjunktura tako kmalu prenehala. Ta okolščina je menda kriva, da izrablja hotelska industrija potrpežljivost tujcev s pretiranimi cenami.

Senator Ugo Ancona je pred meseci pisal v «Echi e Commenti, da je videl na svoje lastne oči, kako so v nekem hotelu zahtevali od Amerikanca za sobo z eno posteljo in kopalnico kar 300 lir za en dan. Amerikanec se je odločno protivil plačati to pretirano ceno in izjavil, da sličnega škandala še ni doživel v nobenem delu sveta. Piscu teh vrstic je lanskega leta pripovedoval neki Madžar, da je v zelo majhnem jadranskem kopališču plačeval za sobo z 1 posteljo po 100 lir dnevno in da je od računa v znesku 3000 lir plačal za postrežbo kar 450 lir. (t. j. 15%). Ako že govorimo o po zakonu dovoljenih napitninah, se mi zdi popolnoma neupravičeno zahtevati od računa 3000 lir kar 450 lir napitnine, kajti razume se 10 ali 15 odstotna napitnina za račun od 100 lir, ne morem pa razumeti teh odstotkov pri kakem večjem računu, ki je z ozirom na današnje cene kaj lahko dosegljiv.

So to pa le posamezni slučaji, ki se povsod dogajajo. Ne morem trditi krivo, da zadeva celokupno italijansko hotelsko industrijo. Prepričan pa sem, da nastopajo merodajne oblasti proti vsem takim izrodkom, ki škodujejo celokupni hotelski industriji, kajti inozemci, ki ne poznajo italijanskih zakonov, se najprej jeze, potem pa kar izostanejo in gredo le tja, kjer jih po njihovem mišljenju ne obirajo.

In slednjič primanjkuje italijanski hotelski industriji pravih industrijalcev, ki bi to industrijo popolnoma preosnovali. Od bivših kuharjev in natakarjev, ki postanejo lastniki hotelov, se vendar v večini slučajev ne more zahtevati, da posvečajo hotelski industriji vso ono pažnjo, ki je za razvoj tujskega prometa, tega tako dobičkonosnega odlomka italijanskega narodnega gospodarstva neobhodno potrebna.

F. C.

DROBNE GOSPODARSKE VESTI IZ RUSIJE

— **Dobiček sovjetskih državnih podjetij.** — Po kalkulaciji sovjetske komisije za državno gospodarstvo, je sovjetska državna industrija, upravljana po trgovskem načinu, zaključila svojo bilanco za poslovno leto 1923.-24. s 142 milijonov rubljev dobička, od katerega je pripadlo državi 71 milijonov. V letu 1924.-25. je dobiček narastel na 315 milijonov rubljev, od katerega odpade državi 173 milijonov rubljev (54%).

Takozvana vsesovjetska «trgovska podjetja» so imela v poslovnem letu 1923-24 — 37 milijonov rubljev dobička, od katerih so dala državi 17 milijonov, a leta 1924-25. — 22 milijonov (posledica padanja blagovnih cen), od katerih morajo dati državi 10 milijonov rubljev.

Dobički «bank» so znašali v letu 1923-24. — 46, a v letu 1924.-25. — 97 milijonov rubljev. Država si je vzela za prvo poslovno leto 18, a za drugo kar 51 milijonov rubljev.

Skupno so oddala državna podjetja v državno blagajno v letu 1923.-24. — 120 milijonov (dobiček 251 milijonov), a v letu 1924.-25. — 263 milijonov rubljev (dobiček 478 milijonov).

Konsumne zadruge so v prvem znanem letu izkazale 61 milijonov rubljev dobička, od katerega odpade na mestne konsumne zadruge 57, a na poljedelske 4 milijone rubljev.

— **Kapital in bilance sovjetskih bank.** — Kapital sedmih največjih sovjetskih bank je koncem preteklega leta znašal 332.2 milijonov rubljev. Od te vsote odpade 107.9 milijonov na Državno emisijsko banko, 76 milijonov na Industrijsko banko, 30 milijonov na Banko za zunanjo trgovino, 16.9 na Zadružno bako, 34.1 milijonov na Moskovsko banko, 34.1 milijonov na Moskovsko banko in 8.6 milijonov rubljev na Elektrobanko.

Bilance vseh teh bank so koncem preteklega leta izkazovale skupno 3,040.5 milijonov rubljev, od katerih odpade 231.3 milijonov na Državno emisijsko banko, 281.7 milijonov na Industrijsko banko, 113.6 milijonov na Banko za zunanjo trgovino, 63.2 milijonov na Zadružno banko, 156.6 na Moskovsko banko, 681 na Centralno komunalno banko in 43.4 na Elektrobanko.

— **Sovjetska buržoazija.** — Po podatkih komisarijata za finance se je v 2. polletju finančnega leta 1924.-25. naštelo v sovjetski Rusiji 2 milijona oseb, ki so plačevale dohodninski davek. Izmed naštetih je 1,062.700 oseb izvrševalo samostojno ali se udeležilo s kapitalom na privatnih trgovskih in industrijskih podjetjih. Progresivni davek je plačevalo 388.733 oseb, katerih dobički so se po uradni kalkulaciji cenili na 447.4 milijonov rubljev za polletje, ali povprečno 1780 rubljev za osebo na leto. Od teh davkoplačevalcev je bilo 24.4% lastnikov industrijskih ali trgovskih podjetij I. kategorije (ki zaposluje največ po 3 delavce), 38.8% lastnikov podjetij II. kategorije (po 6 delavcev), 37% lastnikov podjetij III. kategorije (po 30 delavcev), 4.2% lastnikov podjetij IV. kategorije (po 150 delavcev) in 9.6% lastnikov industrijskih in trgovskih podjetij, ki zaposlujejo po več kakor 150 delavcev. **Oseb, ki žive od dohodkov svojega kapitala se je naštelo samo 640 ali 0.2%.**

— **Tvornica za izdelovanje umetne svile v Leningradu.** — Po poročilih iz Moskve je bila v Leningradu dograjena tvornica za izdelovanje umetne svile, katere letna produkcija bo znašala 25.000 pudov ali 410 ton.

SEMENA, KMETIJSKE POTREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu, ulica Torre bianca št. 19, je ravnokar prejela iz Nemčije novo zalogo svežega in zajamčenega semena, kakor solate glavnate (rice), Kraljice majnika, Ljubljanske ledenke, solatine; zgodnje majske repe (ravuce), peteršilja, korenja, špinače, zgodnjega in kasnega zelja, kolerabe, pora, zelene (šelina), paradižnikov, paprike, zgodnjih in kasnih vrzot, graha, redkvice, krmske pese itd.

V zalogi imamo tudi druga poljska in vrtna semena **detelje lucerne, domače ali triletne detelje in razna travnata semena.**

Kmetijsko orodje: šape okoličanske in istrske, železne grablje, gnojne vile, vrtne škarje in ročne žagice, cepilne nože itd.

Umetna gnojila: kalijevo sol, superfosfat, Tomaževo žlindro in amonijev sulfat.

TRŽ. KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU, ul. Torre bianca št. 19, Telefon 44-39.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 10. febr. Amsterdam od 937.— do 997.— Belgija od 112.50 do 113.—; Paris 91.25 do 92.— London od 120,56 do 120.65; New York od 24.72 do 24.82; Španija od 346.— do 351.—; Švica od 477.— do 479.—; Atene od 36.75 do 37.75; Berlin od 589.— do 593.—; Bukarešt od 10.50 do 11.— Praga od 73.25 do 73.65; Ogrska od 0.0345 do 0.0350; Dunaj od —.347 do —.351; Zagreb od 43.60 do 43.80.

Benečijske obveznice 69.10.

VALUTE:

Trst; 9 februarja. Avstrijske krone od 0.0345 do 0.0350; dinarji od 43.25 do 43.75; dolarji od 24.50 do 24.75; novci po 20 frankov od 95.— do 98.— funt šterling od 120.40 do 121.60.

DAROVI

Koren Mate, Pazin, daruje L 10 za fond «Edinosti» in L 14 za Šol. društvo.

Mesto cvetja na grob pok. nečakinje, oz. sestrične Marije Vidau iz Opčin, daruje družina Ivana Čok L 20 in sestrična Josipina Kjuder L 10 lonjerski podružnici Šol. društva. (Denar hrani blagajničarka).

O priliki krsta malega Grudna je nabrala družinca L 7 za svetoivansko podr. Šol. društva. Da bo okroglo, dodala Bambul še L 3; skupaj L 10. Hvala lepa!

Predno prodaste

KOŽE 827

kun, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno

FRANCA STRES

KOBARID

Zaloga usnja in vsakovrstnega obuvala, na drobno in debelo.

Blago prvovrstno. Cene zmerne.

KRONE po 2.10

plačuje 62

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Velikanski dohodi dunajskega 865

- POHIŠTVA -

navadne in finejše vrste

ki se bo prodajalo po starih, nizkih cenah z 10% popustom

skozi ves mesec januar

Na drobno **Na debelo**

Največje jamstvo.

R. CAMPONOVO

Tel. 793 - Viale XX Settembre 33 TRST

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatic, lisic, dihurjev, vider, jazbecev, mačk. veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadstr., vrata 16 (52

Sprejemajo se pošiljatve po pošti

Priporočljive tvrdke

„Adria čevlji"
trgovina
GORICA — Corso Verdi 32
Posebnost: Velika zaloga raznih čevljev za sport

Narodna tiskarna združena s knjigoveznico
GORICA — Via C. Favetti 9.
Narodna knjigarna združena s papirnico
GORICA — Via G. Carducci 7.

BREŠČAK ANTON
Zaloga in tovarna pohištva
GORICA — Via G. Carducci 14.

Brata CEJ
slikarja
GORICA — Via Ascoli 5.

KRUŠIČ in SIN
krojaška mojstra
GORICA Corso Emanuele III. 37.

ŠULIGOJ JAKOB
urar in zlatar
GORICA — Via Carducci 19.

KERŠEVANI JOSIP
Dvokolesa, šivalni stroji, puške
GORICA — Piazza Cavour 9.

ČUK ELIJA
šivalni stroji in dvokolesa
GORICA — Piazza Cavour št. 9.

JAKOB BRATUŽ
pekarna in slaščičarna
GORICA — ul. Mamelli 6. (Šolska ul.)

MAVRIČ ANDREJ
manufakturna trgovina
GORICA — Via Carducci 3.

Martin Poznajelšek
odlikovana krojačnica z izbiro vzorcev
TRST — Via Giosue Carducci 36.

Manufakturna trgovina
Pri Slavcu
TRST — Via Guardia 26.

MOLAR JOSIP
Gostilna
GORICA — Via Monache 11.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (sefe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25 - 67.

Najstarejši slov. denarni zavod

NA OBROKE
Obleke po meri, dežni plašči, paletots, črne obleke. Bogata izbera tu-in inozemskega blaga
KROJAČNICA ZANARDO
Corso V. E. III štev. 26, I. n.

Predno kaj nakupite, obiščite 46
Veliko skladišče pohištva
tvrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Mercanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izberi.